

SEZNAM AKTUALNIH RAZPISOV

Naslov razpisa	Predmet/namen razpisa	Rok	Raziskovalno področje
Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2024« v letu 2024	Predmet Javnega razpisa »CRP 2024« je izbor in sofinanciranje izvajanja raziskovalnih projektov, ki bodo podpora vladi in sektorjem udeležencev javnega razpisa v zvezi s pripravo strokovnih podlag za odločanje in oblikovanje razvojnih in drugih politik na posameznem področju javnega interesa, ki je nujna za izboljšanje konkurenčnosti in trajnostnega razvoja Slovenije.	11. 6. 2024 do 14. 00	Socialna gerontologija, Zdravstvene vede, Splet in spletne tehnologije, Pravo, Izobraževanje in raziskovanje
Interreg EUROPE	Razpis bo podprl projekte medregionalnega sodelovanja. Projekti združujejo organizacije, ki so določevalci politik iz različnih držav v Evropi in sodelujejo pri skupnem vprašanju regionalnega razvoja.	07.06.2024 do 12.00	VSA raziskovalna področja
Interreg SI -AT	Predmet javnega razpisa za predložitev projektov je sofinanciranje projektov, ki učinkovito prispevajo k splošnemu cilju programa, ki je: zmanjšanje teritorialnih razlik v čezmejni regiji, spodbujanje sprememb in izkoriščanje priložnosti za nove razvojne trende, in sicer z združevanjem virov preko državnih meja, da bi bili boljše pripravljeni na prihodnost in bi se zmanjšale čezmejne ovire ter s tem izboljšalo čezmejno sodelovanje na določenih področjih.	24. 09. 2024 do 12.00	VSA raziskovalna področja
Erasmus + 2024 - Policy Experimentation (Eksperimentiranje na področju politik v sektorju izobraževanja in usposabljanja)	Glavni cilj razpisa je preizkušanje in raziskovanje instrumentov nadnacionalnega sodelovanja za nadaljnji razvoj in krepitev evropske dimenzije sektorja. Ima šest sklopov, in sicer za področja digitalnega izobraževanja, izobraževanja odraslih, poklicnega izobraževanja in usposabljanja, mikrodokazil za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, visokošolskega izobraževanja in šolskega izobraževanja.	04. 06. 2024 do 17.00	VSA raziskovalna področja
COST	COST izpodbuja in pospešuje trans-, multi- in interdisciplinarne pristope s povezovanjem raziskovalcev, inženirjev in strokovnjakov iz različnih področij in različnih obzorij.	23. 10. 2024 do 12.00	VSA raziskovalna področja

PODROBNEJŠA PREDSTAVITEV AKTUALNIH RAZPISOV

Kazalo vsebine aktualnih razpisov:

ARIS	3
1. Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2024« v letu 2024	3
PROGRAMI INTERREG	38
1. Interreg Europe	38
2. Interreg SI – AT	39
Erasmus+ 2024	45
1. Policy Experimentation - Eksperimentiranje na področju politik v sektorju izobraževanja in usposabljanja	45
COST	46
1. Cost 2024	46

1. Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2024« v letu 2024

Predmet javnega razpisa

Predmet Javnega razpisa Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2024« v letu 2024 je izbor in sofinanciranje izvajanja raziskovalnih projektov, ki bodo podpora vladi in sektorjem udeležencev javnega razpisa v zvezi s pripravo strokovnih podlag za odločanje in oblikovanje razvojnih in drugih politik na posameznem področju javnega interesa, ki je nujna za izboljšanje konkurenčnosti in trajnostnega razvoja Slovenije.

Razpisane teme z opredelitvijo in **obrazložitvijo ciljev, skupno okvirno višino sredstev in celotnim trajanjem raziskovalnega projekta** ter z navedbo kontaktne osebe udeleženca, so priloga javnemu razpisu CRP 2024. Kontaktna oseba udeleženca ne more sodelovati na tem javnem razpisu.

Razpisane teme »CRP 2024« področje SOCIALNA GERONTOLOGIJA

Številka teme: 1.3.9.

Naslov teme: Ocena primerljivosti Slovenije s sosednjimi državami pri zagotavljanju formalnih in neformalnih oblik pomoči za oskrbo starejših in drugih oblik pomoči za starejše v socialnovarstvenih zavodih in v domačem okolju

Cilji:

- pregledati dobre prakse drugih držav na področju zagotavljanja dodatnih možnosti za zagotavljanje oseb za oskrbo, pomoč in družabništvo uporabnikom pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev in dolgotrajne oskrbe ter v domačem okolju;
- raziskati različne možnosti in oblike vključevanja oseb za pomoč in družabništvo: prostovoljstvo, laična pomoč, sodelovanje s šolami ter fakultetami (prakse, pripravništva...), različne oblike zaposlitev, s katerimi bi se lahko vključili v pomoč pri oskrbi ali v družabništvo in tako razbremenili zaposlene;
- preveriti obstoječe zakonske možnosti v Sloveniji ter postopke in administrativne ovire za vključevanje oseb v navedene oblike pomoči;
- raziskati pripravljenost mladih za vključevanje na področju oskrbe in različnih oblik pomoči starejšim (bodisi kot prostovoljci, pripravniki, zaposleni, razne oblike sobivanja) ter pripravljenost srednje in starejše generacije (interes in želene oz. možne oblike vključevanja);
- raziskati dobre prakse s področja preprečevanja osamljenosti starejših, z vključevanjem prostovoljcev in drugih deležnikov (sodelovanje z vrtci, šolami, prostovoljci in drugimi deležniki v lokalnem okolju);
- priprava priporočil naročniku za uvajanje novih možnosti vključevanja oseb v pomoč pri oskrbi uporabnikov (v socialnovarstvenih zavodih in v domačem okolju) ter v družabništvo (prostovoljci) ter priporočila za spremembo/dopolnitev zakonodaje.

Podrobnejša obrazložitev:

Namen projekta je: pridobiti izkušnje sosednjih držav v zvezi z različnimi možnostmi za vključevanje oseb v formalne in neformalne oblike pomoči starejšim, v okviru izvajalcev na področju socialnega varstva in v domačem okolju; pregledati obstoječe zakonske možnosti in ovire za njihovo vključevanje v Sloveniji ter dobiti priporočila za uvajanje novih možnosti vključevanja oseb v storitve in prostovoljstvo ter priporočila za spremembo zakonodaje.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 12 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 20.000,00 EUR (MSP 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za solidarno prihodnost (MSP)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Janja Romih: janja.romih@gov.si (MSP)

Razpisane teme »CRP 2024« področje ZDRAVSTVENE VEDE

Številka teme: 1.1.6.

Naslov teme: Krizno komuniciranje v primerih javnozdravstvenih kriz in aktivno poslušanje

Cilji:

- analiza pisnih virov in analiz o dobrih praksah in smernicah za aktivno poslušanje kot del javnozdravstvenega kriznega komuniciranja v referenčnih državah;
- analiza trenutnega stanja glede aktivnega poslušanja pri identificiranih ključnih deležnikih, vključenih v javnozdravstveno komuniciranje;
- predlog priporočil in smernic za aktivno poslušanje, prilagajanje komuniciranja in upravljanje z govoricami;
- priprava izobraževalnih delavnic o kriznem komuniciranju in aktivnem poslušanju s praktičnimi izzivi/nalogami.

Podrobnejša obrazložitev:

Pandemija covid-19 je potrdila ugotovitve evalvacije Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2017, da je ena najšibkejših točk slovenskega zdravstvenega sistema zmožnost kriznega komuniciranja v primeru javnozdravstvenih kriz in še posebej aktivno poslušanje in upravljanje z govoricami. Pri tem je potrebno primerjati naše načrte kriznega upravljanja in upravljanja kriznega komuniciranja s primerljivimi državami ter pregledati umestitev in delovanje kriznega komuniciranja v javnozdravstvenih krizah ključnih institucij in akterjev, ki vplivajo na to, kako se bodo ljudje odzivali na sprejemanje javnozdravstvenih kriznih ukrepov. Drugi pomemben vidik pa se nanaša na posameznike in njihov odziv na krizno komuniciranje v posameznih državah, kar pomeni, da je potrebno vzpostaviti sisteme spremljanja in analiziranja njihovih odzivov. Govorimo o aktivnem poslušanju (angl. social listening). Brez teh povratnih informacij je v današnjem digitaliziranem svetu nemogoče uspešno upravljati krize, saj so le-te kompleksne in soodvisne. Prav tako ni mogoče uspešno upravljati in izvajati kriznega komuniciranja ter ohraniti takšno stopnjo zaupanja pri ciljnih javnostih, da se družbeni konsenz v celoti ne poruši.

Ključni element upravljanja in obvladovanja zdravstvene krize predstavlja krizno komuniciranje, katerega namen je izboljšati informiranost, ozaveščenost in omogočiti usklajeno delovanje za zmanjšanje delovanja vplivov krize. Učinkovito komuniciranje z

javnostmi zmanjša dvoumnost ter poveča razumevanje in vpliva na (ne)sprejemanje ukrepov. Za uspešno komunikacijsko strategijo javnega zdravja je potrebno spremeniti vedenje ljudi, ki delujejo v skladu s priporočenimi oziroma predpisanimi zaščitnimi ukrepi. Učinkovita komunikacija je pomembna tako na kratek kot dolgi rok. Kratkoročno je bistvena za sprejetje posameznih ukrepov javnega zdravja, v daljšem časovnem obdobju pa je pomembna, ker z njo lahko preprečimo utrujenost zaradi sprejetih predpisov, pomaga postaviti temelje za spodbujanje javnosti, da se (pro)aktivno vključi v zdravstveni sistem glede skrbi, ki niso povezane s posamezno krizno situacijo. Komunikacija je pomembna tudi za gojenje zaupanja med državljani in njihovimi vladami oziroma odločevalci – zaupanje, ki je ključnega pomena za prihodnjo stabilnost demokratičnih institucij. Vlade (odločevalci) se morajo zavedati, da spoštovanje načel dobrega upravljanja, vključno s transparentnostjo, lahko pomaga graditi zaupanje v voditelje in institucije ter podpira učinkovito izvajanje politik med krizami in tudi v »mirnih« časih.

Zaradi vse večje uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij, se je močno spremenilo tudi upravljanje kriznih situacij in komuniciranje v zvezi s tem. Hkrati so se pojavili novi fenomeni in tveganja, kot so hitrost širjenja informacij in njihova ogromna količina, zaradi česar mnogi posamezniki težko ločijo med ustreznimi in napačnimi informacijami. Brez vzpostavljenega načina aktivnega spremljanja tega informacijskega ekosistema in odzivanja, je upravljanje komuniciranje nestrateško in »na pamet«. Zato sodobne komunikacijske strategije kot eno izmed vitalnejših delov predstavljajo sistematično in kontinuirano (aktivno) poslušanje ciljnih javnosti, ki pa je še posebej ključno v kriznih razmerah.

Različne države so pri obvladovanju kriznih razmer in pri kriznem komuniciranju različno uspešne. Tako primeri dobrih kot primeri slabih praks pa lahko ponujajo možnost učenja. Zato je namen projekta izvedba namizne primerjalne analize z referenčnimi državami ter priprava smernic za poslušanje in upravljanje z govoricami ter izvedba izobraževalnih delavnic za ključne deležnike.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 36 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 100.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Maja Jurjevec: maja.jurjevec@gov.si (MZ)

Številka teme: 1.1.9.

Naslov teme: Raziskava o družbenih učinkih ter posledicah rabe konoplje na posameznika in družbo in sicer glede javne varnosti, varovanja javnega zdravja in zaščite ranljivih skupin z analizo mednarodno-pravne primerjalne ureditve

Cilji:

- zbrati, kategorizirati in analizirati stanje glede javne varnosti (prekrškov in kaznivih dejanj) povezane s konopljo, še posebej po legalizaciji konoplje v nekaterih/izbranih državah;
- primerjati in interpretirati (sistematični pregled literature) družboslovne in kriminološke študije o okoljih, kjer je konoplja legalizirana z okolji, kjer konoplja ostaja regulirana;

- zbrati, razvrstiti in analizirati stanje glede javnozdravstvenih kazalcev povezanih z drogami, še posebej po legalizaciji konoplje v nekaterih/izbranih državah;
- primerjati in interpretirati javnozdravstvene kazalce okolij, kjer je konoplja legalizirana z okolji, kjer konoplja ostaja regulirana;
- mednarodno-pravna analiza ureditve deregulacije konoplje v nekaterih državah EU tudi glede na določbe konvencij OZN na področju drog;
- izhodišča za preprečevanje z uporabo multidisciplinarnih in multiinstitucionalnih pristopov na mikro in makro ravni ter možne ukrepe za zmanjšanje tveganj odklonskosti povezane z zlorabo droge, posebej konoplje.

Podrobnejša obrazložitev:

V zadnjih letih opažamo vrsto družbenih sprememb, povezanih z regulacijo konoplje. To se odraža tudi v razširjenosti njene uporabe, na obseg nezakonitega trga s konopljo, na njeno dostopnost in stališča do legalizacije.

Konoplja je najbolj razširjena prepovedana droga v Sloveniji. Po podatkih zadnje Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah je razširjenost uporabe konoplje med odraslimi prebivalci Slovenije med letoma 2018 in 2021 narastla. Med mladostniki v starosti 15 let le-ta sicer ostaja stabilna, med tistimi v starosti 17 let pa beležimo zelo visoko razširjenost.

Slovenski mladostniki se po uporabi konoplje uvrščajo nad povprečje vrstnikov iz drugih držav. Ob tem se seveda zastavlja vprašanje zakaj?

Kot ugotavljajo strokovnjaki, sta dva izmed ključnih razlogov za razširjenost konoplje v razvitem zahodnem svetu njena dostopnost ter nizko zaznana tveganja v povezavi z njeno uporabo.

Podatki kažejo, da je konoplja pri nas precej dostopna, saj je polovica petnajstletnikov in skoraj dve tretjini sedemnajstletnikov v raziskavi HBSC menila, da bi v naslednjih 24 urah do konoplje dostopali lahko ali zelo lahko.

V zadnji Nacionalni raziskavi o tobaku, alkoholu in drugih drogah med odraslimi prebivalci jih je tako menila večina. Poleg tega se med slovenskimi mladostniki opaža prisotnost nizko zaznanih tveganj v povezavi z uporabo konoplje V zadnji raziskavi ESPAD so na primer v precej manjšem deležu kot njihovi vrstniki iz drugih držav menili, da je redna uporaba konoplje tvegana.

Relativno velika, oz. lahka dostopnost konoplje je prav gotovo povezana tudi z razmahom gojenja konoplje v posebej prirejenih prostorih, saj kot kažejo podatki policije, je Slovenija samooskrbna država s konopljo, ki se goji v posebej prirejenih prostorih. Večina te konoplje ostaja v državi, dostopna je tako v urbanem kot ruralnem okolju.

Nadalje se je tudi na trgu s konopljo povečalo število raznolikih izdelkov, ki se razlikujejo po potentnosti, učinkih in načinih uporabe. Potentnost konoplje se sicer v zadnjih desetletjih zelo povečala.

Na področju zakonodaje, ki ureja konopljo, je Slovenija že uvedla spremembe, s katerimi je uredila uporabo konoplje v medicinske namene. Med prebivalci počasi narašča odstotek tistih, ki so naklonjeni popolni legalizaciji konoplje, pojavljajo pa se tudi različne politične pobude za legalizacijo rekreativne uporabe te prepovedane droge.

Ob tem vse več različnih raziskav opozarja na številne negativne posledice, povezane z uporabo konoplje, ki se odražajo tako na javni varnosti, kot na javnem zdravju prebivalstva.

Okvirno obdobje trajanja projekta:

do 30 mesecev

Okvirni obseg sredstev:

do 90.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)

Predlagatelj teme: Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: dr. Jože Hren: joze.hren@gov.si (MZ)

Številka teme: 1.11.6.

Naslov teme: Izraženost dejavnikov tveganja za kronične nenalezljive bolezni in breme srčno-žilnih bolezni pri odraslih prebivalcih Slovenije

Cilji:

- opredelitev razširjenosti in količinske izraženosti dejavnikov tveganja za KNB;
- opredelitev celokupne srčno-žilne ogroženosti;
- opredelitev bremena srčno-žilnih bolezni in njihovega zdravljenja;
- opredelitev načina življenja ter prehranskega statusa, na reprezentativnem vzorcu slovenske odrasle populacije v skladu s standardi European Health Examination Survey.

Podrobnejša obrazložitev:

Epidemiološka raziskava, okoli 1,000 odraslih, iz CRP (SURS) naključno izbranih preiskovancev, starih 25-64 let.

REGIJE

Osrednjeslovenska (11 občin), severo-vzhodna (35 občin), primorska (14 občin).

METODE

- osebno vabilo,
- anketiranje o zdravstvenem stanju in življenjskem slogu (z uporabo mednarodno uveljavljenih in validiranih vprašalnikov o vzorcu prehranjevanja in telesni dejavnosti),
- antropometrične meritve (tel. teža, tel. višina, ITM, obseg pasu, razmerje pas-boki),
- meritve telesne sestave z medicinsko overjenim in kalibriranim analizatorjem telesne sestave,
- klinični pregled (vključno z meritvami krvnega tlaka),
- laboratorijske meritve:
 - i. snemanje elektrokardiograma,
 - ii. spirometrija,
 - iii. meritev CO v izdihanem zraku,
 - iv. analize krvi: hemogram, biokemija (vključno kompletni lipidogram + apolipoproteini, Lp(a)), folati, vitamin B12, železo, feritin, vitamin D(25)OH
- ocena telesne zmogljivosti:
 - i. merjenje telesne zmogljivosti,
 - ii. merjenje mišične moči,
 - iii. meritve motoričnih sposobnosti in gibalne koordinacije),
- slikovne preiskave za opredelitev (sub)klinične ateroskleroze:
 - i. ultrazvočni pregled vratnih arterij,
 - ii. elastografija radialne arterije,
 - iii. meritev kalcijevega bremena v koronarnih arterijah.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 36 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 100.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)

Predlagatelj teme: Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Marjeta Recek: Marjeta.Recek@gov.si (MZ)

Razpisane teme »CRP 2024« področje **SPLET IN SPLETNE TEHNOLOGIJE**

Številka teme: 1.4.2.

Naslov teme: Korpus lahkega branja za poenostavljanje besedil z orodji strojnega učenja

Cilji:

- izdelati nov korpus lahkega branja: Za potrebe poenostavljanja besedil z orodji strojnega učenja je treba razviti korpus, ki bo poleg kompleksnih besedil vseboval tudi njihove poenostavljene različice. Tovrstna poenostavljena besedila, ki se imenujejo »lahko branje«, služijo osebam z zmanjšanimi sposobnostmi in tistim, ki se šele učijo slovenskega jezika;
- korpus lahkega branja bo osnova za izdelavo tehničnih pripomočkov, npr. (samodejnega) pretvornika besedil v lahko branje in elektronskih bralnikov – naprave za branje elektronskih datotek ali predvajanje digitalno posnetih zvočnih knjig, bralniki zaslonov na računalniških ali mobilnih napravah, (ročni) bralniki z izgovorom besedila, pametna pisala ipd;
- predvideni učinki: Korpus lahkega branja bo omogočil izdelavo orodij za komunikacijo oseb s posebnimi potrebami s ciljem, da se povečajo njihove sporazumevalne zmožnosti, dostop do kulturnih dobrin in storitev sodobne informacijske družbe ter orodij za izdelavo vsebin v lahkem branju, skratka boljša opremljenost oseb s posebnimi potrebami s prilagojenimi jezikovnimi in jezikovnotehnološkimi pripomočki ter orodji;
- ciljne skupine so zlasti osebe s posebnimi potrebami, kot so osebe z motnjami v kognitivnem razvoju in druge osebe, ki težje berejo in razumejo prebrano (npr. osebe z bralno-napisovalnimi težavami, gluhi in naglušni, osebe po poškodbi glave, pa tudi tujci na začetni stopnji usvajanja slovenskega jezika in kulture.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 18 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 215.800,00 EUR (MK 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za kulturo (MK)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Magda Stražišar: magda.strazisar@gov.si (MK)
Jasna Pecelin: jasna.pecelin@gov.si (MK)

Številka teme: 2.6.8.

Naslov teme: Priprava pravnega in vsebinskega okvira vzpostavitve in delovanja nacionalnega regulativnega peskovnika za umetno inteligenco

Cilji:

- priprava predloga primerne pravne podlage - zakonodaje in predloga upravljaljskega okvira (v povezavi s predvidenim upravljaljskim okvirom v končnem osnutku Akta o umetni inteligenci EU) za vzpostavitev in delovanje regulatornega peskovnika za UI;

- priprava pravnega in vsebinskega okvira delovanja peskovnika v sodelovanju z ustreznimi deležniki in organizacijami, ki delujejo na področju start-up, inovativnosti, razvoja in uporabe tržnih rešitev UI kot so opredeljeni v Nacionalnem programu za UI (NpUI), ki bo vključeval opredelitev:
 - vhodnih pogojev za vstop v peskovnik,
 - procesov delovanja oziroma izvajanja aktivnosti v peskovniku,
 - pripravo okvira in navodila za vsebinsko in tehnično obravnavo kriterijev in pogojev tako za ponudnika/uporabnika kot tudi samo rešitev UI za UI visokega tveganja iz osnutka Akta o UI,
 - osnutkov potrebnih vsebinskih in pravnih dokumentov in dokumentnega toka povezanih z izvajanjem procesov v peskovniku,
 - osnutkov končnega poročila ob izhodu podjetja iz peskovnika,
 - okvira delovanja upravljalvske strukture za UI (nadzorni organ, akreditacijski organ, certifikacijski organi) v peskovniku,
 - okvira sodelovanja drugih deležnikov ekosistema za UI v peskovniku (npr. DIH, TEF);
- podpora sodelovanju slovenskih deležnikov v aktivnostih na EU ravni.

Podrobnejša obrazložitev:

Predlog naslavlja problematiko Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025 (NpUI), posebej njegovega strateškega cilja SC8 (SC8: Zagotovitev ustreznega pravnega in etičnega okvira) ter SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo). Z vidika SC8 predlog naslavlja potrebo po oblikovanju ustreznega regulatornega in nadzornega okolja za razvoj zaupanja vredne umetne inteligence (UI) skladne z etičnimi načeli in človekovimi pravicami ter pogoji za zagotavljanje varnosti uporabe proizvodov in storitev UI, skladno z nastajajočim regulatornim okvirom EU – Aktom o umetni inteligenci, ki za ta namen predvideva vzpostavitev regulativnih peskovnikov za UI. Predlog direktno naslavlja izvedbo ukrepa NpUI št. 8.5 (Vzpostavitev nacionalnega nadzornega mehanizma za spremljanje in preverjanje skladnosti rešitev, ki temeljijo na UI, z zakonodajo v skladu z okvirom EU zagotavljanja zaupanja vredne UI). Hkrati predlog naslavlja tudi problematiko zagotavljanja potrebnih vzpodbud razvoju in uvajanju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI v okviru strateškega cilja NpUI SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo) in v tem okviru aktivne podpore razvojnim deležnikom za ustrezno pilotiranje in prilagajanje svojih inovativnih rešitev UI realnim tržnim okoliščinah (vključno z dostopom do realnih podatkov, uporabnikov, etc.) preden se rešitve UI dajo na trg oziroma v uporabo, z namenom zagotavljanja skladnosti z nastajajočim regulatornim okvirom EU. V tem smislu predlog naslavlja ukrep 4.5 (Uskladitev zakonodaje in pogojev za stimuliranje ustanavljanja novih (start-up) in odcepljenih (spin-off) podjetij s področja UI (npr. zakonodajni peskovnik za UI)). Podrobnejši opis konteksta predloga je na voljo v NpUI.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 200.000,00 EUR (MDP 50%, ARIS 50%)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	mag. Samo Zorc: Samo.Zorc@gov.si (MDP)

Številka teme: 2.6.9.

Naslov teme: Vzpostavitev okvira za akreditacijo, certifikacijo in standardizacijo rešitev na področju umetne inteligence

Cilji:

- analiza zahtev za sisteme UI visokega tveganja iz Akta o UI EU in opredelitev tehnoloških, procesnih in organizacijskih zahtev/predpostavk za:
 - njihovo izpolnjevanje na strani ponudnikov in uporabnikov rešitev UI ter
 - njihovo preverjanje s strani presojevalca skladnosti (npr. Organ za ugotavljanje skladnosti, nadzorni organ);
- v sodelovanju s SIST in CEN/CENELEC JTC 21 priprava seznama mednarodnih, EU in nacionalnih standardov relevantnih za preverjanje skladnosti rešitev UI z zahtevami Akta o UI EU za sisteme UI visokega tveganja;
- koordinacija deležnikov za pripravo nacionalnih standardov za uvajanje UI v sodelovanju s SIST;
- podpora slovenskim strokovnjakom pri vključevanju in sodelovanju v mednarodnih in EU standardizacijskih organih (CEN/CENELEC JTC 21) pri razvoju standardov za UI.

Podrobnejša obrazložitev:

Predlog naslavlja problematiko Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025 (NpUI), posebej njegovega strateškega cilja SC8 (SC8: Zagotovitev ustreznega pravnega in etičnega okvira) ter strateških ciljev SC3 (SC3: Podpora raziskavam in inovacijam na področju UI) in SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo).

Z vidika SC8 predlog naslavlja potrebo po oblikovanju ustreznega tehničnega okvira na osnovi standardov za certifikacijo in nadzor skladnosti zaupanja vredne umetne inteligence (UI), skladno z nastajajočim regulatornim okvirom EU – Aktom o umetni inteligenci, ki določa zahteve in pogoje za razvoj in uporabo aplikacij UI visokega tveganja. Predlog direktno naslavlja pogoje in zahteve iz Akta o umetni inteligenci in v tem okviru direktno naslavlja izvedbo ukrepa NpUI št. 8.4 (Vzpostavitev okvira za certifikacijo in nadzor rešitev, ki temeljijo na UI, v skladu z okvirom EU za zagotavljanje zaupanja vredne UI z vidika etičnih zahtev in zahtev robustnosti).

Hkrati predlog naslavlja tudi problematiko standardizacije, ki je v NpUI posebej izpostavljena. Standardizacija na podlagi odprtih standardov ima na področju UI ključno vlogo, saj omogoča interoperabilnost rešitev, znižuje prag investicij za vstop na trg ter tako odpira širok nabor možnosti za razvoj in uporabo inovativnih uporabniških rešitev, kar povečuje konkurenco, onemogoča zaklepanje v posamezne rešitve in ponudnike (angl. lock-in), pospešuje inovacije in hitro širitev trga, zmanjšuje podvajanje dela in s tem stroške izvedbe, pri tem pa omogoča transparentno vključitev vseh zainteresiranih deležnikov. Vse to omogoča hitrejše širjenje zavedanja, razumevanja in zaupanja v novo tehnologijo UI s strani razvojnih deležnikov in tudi uporabnikov, s čimer se krajša krivulja učenja (angl. learning curve). Predlog zato v skladu z NpUI podpira standardizacijske aktivnosti pri razvoju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI v okviru strateškega cilja NpUI SC3 (SC3: Podpora raziskavam in inovacijam na področju UI) in v tem okviru aktivne podpore razvojnim deležnikom pri standardizaciji, z namenom zagotavljanja skladnosti razvoja novih rešitev UI z nastajajočim regulatornim okvirom EU. V tem smislu predlog posredno naslavlja tudi ukrep 3.6 (Spodbujanje standardizacijskih aktivnosti slovenskih deležnikov pri raziskavah, razvoju in inovacijah na področju UI ter podpora sodelovanju pri teh aktivnostih v nacionalnih, EU in mednarodnih

standardizacijskih organizacijah). Hkrati predlog v skladu z NpUI podpira tudi standardizacijske aktivnosti pri uvajanju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI v okviru strateškega cilja NpUI SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo) in v tem okviru aktivne podpore deležnikom, ki uvajajo UI, z namenom zagotavljanja skladnosti uporabe novih rešitev UI z nastajajočim regulatornim okvirom EU (Akt o umetni inteligenci navaja različna področja za UI visokega tveganja). V tem smislu predlog posredno naslavlja tudi ukrep 4.9 (Spodbujanje standardizacijskih aktivnosti slovenskih deležnikov pri uvajanju in uporabi UI ter podpora sodelovanju pri teh aktivnostih v nacionalnih, EU in mednarodnih standardizacijskih organizacijah).

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 200.000,00 EUR (MDP 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: mag. Samo Zorc: Samo.Zorc@gov.si (MDP)

Številka teme: 5.12.4.

Naslov teme: Priprava metodologije za definiranje in učinkovito izvedbo ukrepov za zagotavljanje digitalne pismenosti uporabnikov v zdravstvu v najširšem smislu

Cilji:

- pridobitev klasifikacije digitaliziranih zdravstvenih rešitev za ustreznejše načrtovanje izobraževanja;
- pridobitev informacij o trenutnem stanju sposobnosti posameznih profilov uporabnikov digitaliziranih storitev v zdravstvu;
- kakovosten, vključujoč, učinkovit in trajnosten sistem izobraževanja za zdravstvene (so)delavce, paciente in zavarovance na področju digitaliziranih zdravstvenih storitev.

Podrobnejša obrazložitev:

Namen priprave metodologije je definiranje ukrepov za kakovostno in vključujoče izobraževanje oziroma usposabljanje ter zagotavljanje priložnosti za vse, da pridobijo pomoč pri uporabi digitaliziranih zdravstvenih storitev (zdravstveni (so)delavci, pacienti, zavarovanci).

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 12 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 24.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Tadej Fijavž: tadej.fijavz@gov.si (MZ)

Številka teme: 5.12.5.

Naslov teme: Centralizacija informacijsko komunikacijske infrastrukture in upravljanja informacijske varnosti na področju zdravstva v Republiki Sloveniji

Cilji:

- določiti najprimernejši (centralni ali hibridni) model postavitve informacijsko komunikacijske infrastrukture na področju zdravstva;
- doseči centralno vodenje sistema upravljanja varovanja informacij za zagotavljanje celovite varnosti (zagotavljanje zaupnosti, celovitosti in razpoložljivosti informacij) v okviru predlaganega modela informacijsko komunikacijske infrastrukture v zdravstvu;
- opredeliti potrebe po kadrovskih virih in stroškovna ter terminska ocena izvedljivosti projekta.

Podrobnejša obrazložitev:

Namen raziskovalnega projekta je določiti najprimernejši model za centralizacijo informacijsko komunikacijske infrastrukture in upravljanja informacijske varnosti na področju zdravstva v Republiki Sloveniji.

Predvidene aktivnosti za cilj 1:

- Analiza stanja na področju informacijsko komunikacijske infrastrukture (strežniška strojna oprema, osebna računalniška oprema, programska oprema in aktivna mrežna oprema ...) pri deležnikih v zdravstvu: MZ, ZZZS, NIJZ in ostali javni zdravstveni zavodi (JZZ), koncesionarji ter zasebni izvajalci zdravstvene dejavnosti.
- Določiti najprimernejši model za centralizacijo informacijsko komunikacijske infrastrukture na področju zdravstva v Republiki Sloveniji (npr. postavitve centralne informacijsko komunikacijske infrastrukture pri izvajalcu centralne digitalizacije na področju zdravstva in navezava na ostale deležnike v zdravstvu: MZ, ZZZS, NIJZ in ostale javne zdravstveni zavode (JZZ), koncesionarje ter zasebne izvajalce zdravstvene dejavnosti, koncept zasebnega oblaka, hibridni oblak, postopna centralizacija posameznih storitev).
- Določitev potrebne strojne strežniške opreme, osebne računalniške opreme, programske opreme, aktivne mrežne opreme in storitev (npr. priprava osnutka tehničnih specifikacij, uporaba oblčnih tehnologij za skupni podatkovni center, prehod na enoten aktivni imenik, enotna evidenca sredstev informacijske tehnologije) za centralizacijo informacijsko komunikacijske infrastrukture na področju zdravstva v Republiki Sloveniji glede na najprimernejši model centralizacije.

Predvidene aktivnosti za cilj 2:

- Analize razvojnih politik in pravnih podlag na predmetnem področju.
- Analiza trenutnega stanja pri uresničevanju razvojnih politik in pravnih podlag v primeru MZ, ZZZS, NIJZ, ostalih JZZ ter koncesionarjev in zasebnih izvajalcev zdravstvene dejavnosti.
- Priprava načrta varnostne politike pri izvajalcu centralne digitalizacije na področju zdravstva in pri ostalih deležnikih v zdravstvu: MZ, ZZZS, NIJZ, ostalih JZZ ter koncesionarjev in zasebnih izvajalcev zdravstvene dejavnosti z namenom centralno vodenega sistema upravljanja varovanja informacij.

Predvidene aktivnosti za cilj 3:

- Opredelitev potreb po kadrovskih virih in stroškovna ter terminska ocena izvedljivosti projekta po fazah (npr. finančni učinki uvedbe predlaganega modela za naslednjih 5 let). Analiza finančnih prihrankov centralizirane nabave strojne, programske in licenčne opreme za naslednjih 5 let.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 12 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 24.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Matej Starešinič: matej.staresinic@gov.si (MZ)

Razpisane teme »CRP 2024« področje **PRAVO**

Številka teme: 1.1.6.

Naslov teme: Krizno komuniciranje v primerih javnozdravstvenih kriz in aktivno poslušanje
Cilji:

- analiza pisnih virov in analiz o dobrih praksah in smernicah za aktivno poslušanje kot del javnozdravstvenega kriznega komuniciranja v referenčnih državah;
- analiza trenutnega stanja glede aktivnega poslušanja pri identificiranih ključnih deležnikih, vključenih v javnozdravstveno komuniciranje;
- predlog priporočil in smernic za aktivno poslušanje, prilagajanje komuniciranja in upravljanje z govoricami;
- priprava izobraževalnih delavnic o kriznem komuniciranju in aktivnem poslušanju s praktičnimi izzivi/nalogami.

Podrobnejša obrazložitev:

Pandemija covid-19 je potrdila ugotovitve evalvacije Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2017, da je ena najšibkejših točk slovenskega zdravstvenega sistema zmožnost kriznega komuniciranja v primeru javnozdravstvenih kriz in še posebej aktivno poslušanje in upravljanje z govoricami. Pri tem je potrebno primerjati naše načrte kriznega upravljanja in upravljanja kriznega komuniciranja s primerljivimi državami ter pregledati umestitev in delovanje kriznega komuniciranja v javnozdravstvenih krizah ključnih institucij in akterjev, ki vplivajo na to, kako se bodo ljudje odzivali na sprejemanje javnozdravstvenih kriznih ukrepov. Drugi pomemben vidik pa se nanaša na posameznike in njihov odziv na krizno komuniciranje v posameznih državah, kar pomeni, da je potrebno vzpostaviti sisteme spremljanja in analiziranja njihovih odzivov. Govorimo o aktivnem poslušanju (angl. social listening). Brez teh povratnih informacij je v današnjem digitaliziranem svetu nemogoče uspešno upravljati krize, saj so le-te kompleksne in soodvisne. Prav tako ni mogoče uspešno upravljati in izvajati kriznega komuniciranja ter ohraniti takšno stopnjo zaupanja pri ciljnih javnostih, da se družbeni konsenz v celoti ne poruši.

Ključni element upravljanja in obvladovanja zdravstvene krize predstavlja krizno komuniciranje, katerega namen je izboljšati informiranost, ozaveščenost in omogočiti usklajeno delovanje za zmanjšanje delovanja vplivov krize. Učinkovito komuniciranje z javnostmi zmanjša dvomnost ter poveča razumevanje in vpliva na (ne)sprejemanje ukrepov. Za uspešno komunikacijsko strategijo javnega zdravja je potrebno spremeniti

vedenje ljudi, ki delujejo v skladu s priporočenimi oziroma predpisanimi zaščitnimi ukrepi. Učinkovita komunikacija je pomembna tako na kratek kot dolgi rok. Kratkoročno je bistvena za sprejetje posameznih ukrepov javnega zdravja, v daljšem časovnem obdobju pa je pomembna, ker z njo lahko preprečimo utrujenost zaradi sprejetih predpisov, pomaga postaviti temelje za spodbujanje javnosti, da se (pro)aktivno vključi v zdravstveni sistem glede skrbi, ki niso povezane s posamezno krizno situacijo. Komunikacija je pomembna tudi za gojenje zaupanja med državljani in njihovimi vladami oziroma odločevalci – zaupanje, ki je ključnega pomena za prihodnjo stabilnost demokratičnih institucij. Vlade (odločevalci) se morajo zavedati, da spoštovanje načel dobrega upravljanja, vključno s transparentnostjo, lahko pomaga graditi zaupanje v voditelje in institucije ter podpira učinkovito izvajanje politik med krizami in tudi v »mirnih« časih.

Zaradi vse večje uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij, se je močno spremenilo tudi upravljanje kriznih situacij in komuniciranje v zvezi s tem. Hkrati so se pojavili novi fenomeni in tveganja, kot so hitrost širjenja informacij in njihova ogromna količina, zaradi česar mnogi posamezniki težko ločijo med ustreznimi in napačnimi informacijami. Brez vzpostavljenega načina aktivnega spremljanja tega informacijskega ekosistema in odzivanja, je upravljanje komuniciranje nestrateško in »na pamet«. Zato

sodobne komunikacijske strategije kot eno izmed vitalnejših delov predstavljajo sistematično in kontinuirano (aktivno) poslušanje ciljnih javnosti, ki pa je še posebej ključno v kriznih razmerah.

Različne države so pri obvladovanju kriznih razmer in pri kriznem komuniciranju različno uspešne. Tako primeri dobrih kot primeri slabih praks pa lahko ponujajo možnost učenja. Zato je namen projekta izvedba namizne primerjalne analize z referenčnimi državami ter priprava smernic za poslušanje in upravljanje z govoricami ter izvedba izobraževalnih delavnic za ključne deležnike.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 36 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 100.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Maja Jurjevec: maja.jurjevec@gov.si (MZ)

Številka teme: 2.6.4.

Naslov teme: Ukrepi prava družb za spodbujanje večje konkurenčnosti slovenskega podjetniškega ekosistema pri privabljanju investicij za financiranje projektov z visoko dodano vrednostjo

Cilji:

- Pridobiti poglobljeno primerjalno pravno analizo in pregled:
 - konkurenčnih, fleksibilnih oblik gospodarskih družb v Evropski uniji (vsaj Nemčija (mini GmbH), Avstrija (FlexCo), Hrvaška, Estonija, Francija (société par action simplifiée), Združenih državah Amerike (vsaj Delaware) in Združenem Kraljestvu, ki odstopajo od klasičnih oblik gospodarskih družb, kot sta delniška družba in družba z omejeno odgovornostjo,
 - zaščitnih ukrepov in njihove značilnosti (zlasti: določba, da se vsaka odločitev o sprejetju delniške strukture z različnimi glasovalnimi pravicami ali o spremembi te

strukture, če vpliva na glasovalne pravice, sprejme s kvalificirano večino na skupščini delničarjev; določba, s katero se prepreči, da bi se večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, prenesle na tretje osebe ali da bi ob smrti, nezmožnosti za delo ali upokojitvi prvotnega imetnika delnic z večjo glasovalno močjo še naprej obstajale (klavzula o omejitvi veljavnosti v zvezi s prenosom); določba, s katero se prepreči, da bi večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, po določenem obdobju še naprej obstajale (klavzula o časovni omejitvi veljavnosti); določba, s katero se prepreči, da bi večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, po določenem dogodku še naprej obstajale (klavzula o omejitvi veljavnosti na podlagi določenega dogodka); zahteva za zagotovitev, da večje glasovalne pravice ne morejo ovirati sprejemanja odločitev skupščine delničarjev, katerih namen je preprečiti, zmanjšati ali odpraviti škodljive učinke poslovanja podjetja na človekove pravice in okolje).

- identificirati najbolj fleksibilne oblike gospodarskih družb glede na višino osnovnega kapitala (brez osnovnega kapitala, osnovni kapital za 1 EUR idr.), zahteve v zvezi z vplačilom osnovnega kapitala (vplačilo na račun družbe, odprt pri banki), vstopne pogoje oziroma omejitve ustanavljanja (v smislu 10.a člena ZGD-1 idr.), vlogo pravnih strokovnjakov (odvetniki, notarji idr.) pri ustanovitvi in upravljanju gospodarskih družb (pripravi ustanovnih in drugih aktov družbe, zapisnikov ter pogodb idr.), enostavnost pravil za izvajanje korporacijskih dejanj (prenos poslovnega deleža, izstop družbenika iz družbe), zahteve za izdajo delnic in vodenje delniške knjige, sistem upravljanja (organi družbe, sprejemanje odločitev idr.), oblike povečanja in zmanjšanja osnovnega kapitala, drugih možnosti investiranja v družbo, nagrajevanje zaposlenih (delniške opcije), ureditev lastnih deležev, delnic, uporabo digitalnih orodij pri izvajanju korporacijskih dejanj, poslovanju z organi, idr.
- pridobiti primerjalno študijo, katere namen bo pridobiti informacije, kako je urejeno pravo delnic z večkratno glasovalno pravico in zaščitni ukrepi v zvezi s takšnimi delniškimi strukturami v nekaterih drugih državah članicah EU, in kateri so tisti elementi pravic zaščitnih ukrepov (dobre prakse) v posamezni izbrani državi članici, ki najbolj prispevajo k učinkovitosti njenega sistema strukture delnic z večkratno glasovalno pravico in zaščitnih ukrepov zaradi njih ter razloge za to.
- pridobiti osnutek določb Zakona o gospodarskih družbah z obrazložitvami, ki bi glede na primerjalno pravno analizo in identificirane primere zaščitnih ukrepov v zvezi z delnicami z večkratno glasovalno pravico ter primere fleksibilnih oblik gospodarskih družb, predstavljal podlago za nadaljnjo razpravo.

Podrobnejša obrazložitev:

Ukrepi prava družb za spodbujanje večje konkurenčnosti slovenskega podjetniškega ekosistema pri privabljanju investicij za financiranje projektov z visoko dodano vrednostjo.

Na konkurenčnost podjetniškega ekosistema države vpliva veliko faktorjev. Država je po Porterju lahko katalizator in izzivalec. Na konkurenčnost podjetniškega ekosistema lahko vpliva s svojimi politikami, ukrepi in spodbudami, ki ustvarjajo sinergijske učinke ter omogočajo odzivanje na izzive in ustvarjanje novih priložnosti. Značilnost slovenskega podjetniškega ekosistema je, da je močno vpet v globalno okolje, ki nanj pritiska in zahteva nenehno odzivanje in prilagajanje. Reprezentativna združenja slovenskega gospodarstva pozivajo k izboljšanju konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, k zagotavljanju primerljivih konkurenčnih pogojev in predvidljivega poslovnega okolja. Uvrstitev Slovenije na lestvici

svetovne konkurenčnosti se je v obdobju med 2013 in 2022 sicer pomembno izboljšala, vendar pa se njena skupna ocena v zadnjih letih znižuje, kar bi lahko kazalo na to, da se je kljub izboljšanju položaja glede na druge države njena splošna konkurenčnost v zadnjih letih zmanjšala.

Na konkurenčnost podjetniškega ekosistema lahko po Porterju v določeni meri vpliva kontekst, v katerem so gospodarski subjekti ustanovljeni, organizirani in vodeni. V ta kontekst prištevamo tudi statusna pravila ustanavljanja in poslovanja gospodarskih subjektov, kot so gospodarske družbe in druge pravne osebe. Med navedenimi pravili je pravnoorganizacijska oblika pomembna značilnost gospodarskih subjektov. V Sloveniji velja načelo zaprtega števila gospodarskih subjektov, kar pomeni, da pravnoorganizacijske oblike gospodarskih subjektov določa zakon.

Za gospodarske družbe po Zakonu o gospodarskih družbah je značilno, da se delijo na osebne in kapitalske družbe. Med osebne družbe se uvrščata dve obliki: družba z neomejeno odgovornostjo in komanditna družba, med kapitalske družbe pa družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba, komanditna delniška družba in evropska delniška družba (SE). Navedene oblike kažejo, da je Zakon o gospodarskih družbah, prevzel tradicionalne oblike, ki so poznane v kontinentalnem evropskem pravo, zlasti nemškem, avstrijskem, italijanskem in francoskem pravo.

V vedno več državah poznajo poleg tradicionalnih oblik gospodarskih družb tudi posebne oblike gospodarskih družb. V Franciji je bila leta 1994 uvedena poenostavljena delniška družba (*une société par actions simplifiée (SAS)*), medtem ko se lahko na Hrvaškem in Nemčiji ustanovi poenostavljena družba z omejeno odgovornostjo. V Nemčiji gre za tako imenovano mini družbo z omejeno odgovornostjo (*Unternehmergeellschaft (UG)*) ali *mini-GmbH*, ki je bila uvedena leta 2008, z osnovnim kapitalom 1 EUR, na Hrvaškem pa za enostavno družbo z omejeno odgovornosti (*Jednostavno društvo s ograničenom odgovornostjo*) z osnovnim kapitalom 1 EUR. Zadnji primer urejanja posebne oblike gospodarskih družb je fleksibilna družba (*FlexCo*) v Avstriji, uvedena 1. 1. 2024.

V slovenskem pravo družb je načelo enakega obravnavanja delničarje okrepjeno tudi na področju glasovalne pravice. Ta je opredeljena v 178. členu ZGD-1 in pomeni korporacijsko pravico, s katero delničar uresničuje pravico sodelovati pri odločanju na skupščini. Praviloma ima vsaka delnica glasovalno pravico. Brez glasovalne pravice se lahko izdajajo samo prednostne delnice, vendar družba ne sme imeti več kot polovice tovrstnih delnic v sestavi osnovnega kapitala. Prepovedano pa je izdajati delnice, ki bi ob enakem deleži v osnovnem kapitalu predpostavljale različno število glasov in so zato prepovedane delnice z večkratno glasovalno pravico. Dopusčeno pa je, da se s statutom omeji glasovalno pravico tako, da se število glasov, ki jih ima posameznik, omeji na določeno število ali na določen odstotek, ne glede na siceršnje število delnic oziroma glasov, ki bi jih sicer imel. Omejitev pa se ne sme nanašati zgolj na posamezne delničarje ampak se mora nanašati na vse enako. Omejitev se tudi ne sme uveljavljati pri uresničevanju upravljavskih pravic iz delnic, s katerimi se trguje na organiziranem trgu.

Načelo, da ena delnica prinaša en glas pomeni, da je glasovalna pravica delničarja sorazmerna s kapitalom, ki ga je delničar v družbo vložil. Mednarodni kodeks OECD *Principles* obravnava tudi razmerje med kapitalskim vložkom v družbo in glasovalno pravico. Poudarja, da bi moralo dobro korporativno upravljanje gospodarskim družbam zagotoviti enako obravnavanje vseh delničarjev, vsi delničarji pa bi morali imeti tudi enako zaščito svojih pravic.

Zaradi uvedbe delniških struktur z različnimi glasovalnimi pravicami v podjetju imajo drugi delničarji manj moči pri sprejemanju odločitev glede na svojo gospodarsko naložbo, saj gre za odstopanje od načela »ena delnica, en glas«. Ker zato glasovalno razmerje ni več v ravnovesju, je treba ublažiti posledice tega neravnovesja. Posledica bi lahko na primer bila utrditev položaja večinskih delničarjev, neustrezna poraba sredstev podjetja in pridobivanje zasebnih koristi s strani večinskega delničarja, na primer prek transakcij s povezanimi osebami. Poleg tega lahko učinek delnic z večjo glasovalno močjo privede do tega, da večinski delničarji blokirajo nekatere odločitve, vključno s tistimi, ki so namenjene trajnostnim ciljem, s čimer se podpirajo interesi večinskega delničarja in ne dolgoročni trajnostni razvoj podjetja. Vendar je te morebitne težave mogoče rešiti z uvedbo zaščitnih ukrepov za zaščito preostalih delničarjev in interesov podjetja, kot so največji dovoljeni delež glasov, klavzule o omejitvi veljavnosti in omejitve uporabe delnic z večjo glasovalno močjo v nekaterih primerih, na primer pri vprašanjih v zvezi s trajnostnostjo.

Primeri:

- določba, da se vsaka odločitev o sprejetju delniške strukture z različnimi glasovalnimi pravicami ali o spremembi te strukture, če vpliva na glasovalne pravice, sprejme s kvalificirano večino na skupščini delničarjev;
- določba, s katero se prepreči, da bi se večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, prenesle na tretje osebe ali da bi ob smrti, nezmožnosti za delo ali upokojitvi prvotnega imetnika delnic z večjo glasovalno močjo še naprej obstajale (klavzula o omejitvi veljavnosti v zvezi s prenosom);
- določba, s katero se prepreči, da bi večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, po določenem obdobju še naprej obstajale (klavzula o časovni omejitvi veljavnosti);
- določbo, s katero se prepreči, da bi večje glasovalne pravice, povezane z delnicami z večjo glasovalno močjo, po določenem dogodku še naprej obstajale (klavzula o omejitvi veljavnosti na podlagi določenega dogodka);
- zahtevo za zagotovitev, da večje glasovalne pravice ne morejo ovirati sprejemanja odločitev skupščine delničarjev, katerih namen je preprečiti, zmanjšati ali odpraviti škodljive učinke poslovanja podjetja na človekove pravice in okolje.

V skladu z navedenim je namen raziskovalne teme pridobiti strokovne podlage za pripravo ukrepov na področju prava družb, ki bodo spodbudili konkurenčnost slovenskega podjetniškega ekosistema. V okviru raziskovalne teme se predvideva priprava poglobljene primerjalne pravne analize in pregleda posebnih, fleksibilnih oblik gospodarskih družb v nekaterih pravnih ureditvah v Evropski uniji, Združenih državah Ameriki in Združenem Kraljestvu, ki bosta dala odgovor na vprašanje glede konkurenčnosti slovenskih pravnoorganizacijskih oblik gospodarskih družb, zlasti družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe. V primeru ugotovljenih razlik na posameznih pravnih področjih se pripravi predloge sprememb in dopolnitev Zakona o gospodarskih družbah, ki bodo stremeli ne samo k odpravi vrzeli med slovensko pravno ureditvijo in pravnimi ureditvami v konkurenčnih državah, ampak bodo Slovenijo umestile med države, ki imajo najboljše možnosti za uveljavljanje podjetniškega ekosistema v Sloveniji in na mednarodnih trgih.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 12 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 40.000,00 EUR (MGTŠ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: (MGTŠ)	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Aleš Gorišek: ales.gorisek@gov.si (MGTŠ) Zlatko Ratej: zlatko.ratej@gov.si (MGTŠ)

Številka teme: 2.6.8.

Naslov teme: Priprava pravnega in vsebinskega okvira vzpostavitve in delovanja nacionalnega regulativnega peskovnika za umetno inteligenco

Cilji:

- priprava predloga primerne pravne podlage - zakonodaje in predloga upravljalškega okvira (v povezavi s predvidenim upravljalškim okvirom v končnem osnutku Akta o umetni inteligenci EU) za vzpostavitev in delovanje regulatornega peskovnika za UI;
- priprava pravnega in vsebinskega okvira delovanja peskovnika v sodelovanju z ustreznimi deležniki in organizacijami, ki delujejo na področju start-up, inovativnosti, razvoja in uporabe tržnih rešitev UI kot so opredeljeni v Nacionalnem programu za UI (NpUI), ki bo vključeval opredelitev:
 - vhodnih pogojev za vstop v peskovnik,
 - procesov delovanja oziroma izvajanja aktivnosti v peskovniku,
 - pripravo okvira in navodila za vsebinsko in tehnično obravnavo kriterijev in pogojev tako za ponudnika/uporabnika kot tudi samo rešitev UI za UI visokega tveganja iz osnutka Akta o UI,
 - osnutkov potrebnih vsebinskih in pravnih dokumentov in dokumentnega toka povezanih z izvajanjem procesov v peskovniku,
 - osnutkov končnega poročila ob izhodu podjetja iz peskovnika,
 - okvira delovanja upravljalške strukture za UI (nadzorni organ, akreditacijski organ, certifikacijski organi) v peskovniku,
 - okvira sodelovanja drugih deležnikov ekosistema za UI v peskovniku (npr. DIH, TEF);
- podpora sodelovanju slovenskih deležnikov v aktivnostih na EU ravni.

Podrobnejša obrazložitev:

Predlog naslavlja problematiko Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025 (NpUI), posebej njegovega strateškega cilja SC8 (SC8: Zagotovitev ustreznega pravnega in etičnega okvira) ter SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo). Z vidika SC8 predlog naslavlja potrebo po oblikovanju ustreznega regulatornega in nadzornega okolja za razvoj zaupanja vredne umetne inteligence (UI) skladne z etičnimi načeli in človekovimi pravicami ter pogoji za zagotavljanje varnosti uporabe proizvodov in storitev UI, skladno z nastajajočim regulatornim okvirom EU – Aktom o umetni inteligenci, ki za ta namen predvideva vzpostavitev regulativnih peskovnikov za UI. Predlog direktno naslavlja izvedbo ukrepa NpUI št. 8.5 (Vzpostavitev nacionalnega nadzornega mehanizma za spremljanje in preverjanje skladnosti rešitev, ki temeljijo na UI, z zakonodajo v skladu z okvirom EU zagotavljanja zaupanja vredne UI). Hkrati predlog naslavlja tudi problematiko zagotavljanja potrebnih vzpodbud razvoju in uvajanju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI

v okviru strateškega cilja NpUI SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo) in v tem okviru aktivne podpore razvojnim deležnikom za ustrezno pilotiranje in prilagajanje svojih inovativnih rešitev UI realnim tržnim okoliščinah (vključno z dostopom do realnih podatkov, uporabnikov, etc.) preden se rešitve UI dajo na trg oziroma v uporabo, z namenom zagotavljanja skladnosti z nastajajočim regulatornim okvirom EU. V tem smislu predlog naslavlja ukrep 4.5 (Uskladitev zakonodaje in pogojev za stimuliranje ustanavljanja novih (start-up) in odcepljenih (spin-off) podjetij s področja UI (npr. zakonodajni peskovnik za UI)). Podrobnejši opis konteksta predloga je na voljo v NpUI.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 200.000,00 EUR (MDP 50%, ARIS 50%)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	mag. Samo Zorc: Samo.Zorc@gov.si (MDP)

Številka teme: 2.6.9.

Naslov teme: Vzpostavitev okvira za akreditacijo, certifikacijo in standardizacijo rešitev na področju umetne inteligence

Cilji:

- analiza zahtev za sisteme UI visokega tveganja iz Akta o UI EU in opredelitev tehnoloških, procesnih in organizacijskih zahtev/predpostavk za:
 - njihovo izpolnjevanje na strani ponudnikov in uporabnikov rešitev UI ter
 - njihovo preverjanje s strani presojevalca skladnosti (npr. Organ za ugotavljanje skladnosti, nadzorni organ);
- v sodelovanju s SIST in CEN/CENELEC JTC 21 priprava seznama mednarodnih, EU in nacionalnih standardov relevantnih za preverjanje skladnosti rešitev UI z zahtevami Akta o UI EU za sisteme UI visokega tveganja;
- koordinacija deležnikov za pripravo nacionalnih standardov za uvajanje UI v sodelovanju s SIST;
- podpora slovenskim strokovnjakom pri vključevanju in sodelovanju v mednarodnih in EU standardizacijskih organih (CEN/CENELEC JTC 21) pri razvoju standardov za UI.

Podrobnejša obrazložitev:

Predlog naslavlja problematiko Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025 (NpUI), posebej njegovega strateškega cilja SC8 (SC8: Zagotovitev ustreznega pravnega in etičnega okvira) ter strateških ciljev SC3 (SC3: Podpora raziskavam in inovacijam na področju UI) in SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo).

Z vidika SC8 predlog naslavlja potrebo po oblikovanju ustreznega tehničnega okvira na osnovi standardov za certifikacijo in nadzor skladnosti zaupanja vredne umetne inteligence (UI), skladno z nastajajočim regulatornim okvirom EU – Aktom o umetni inteligenci, ki določa zahteve in pogoje za razvoj in uporabo aplikacij UI visokega tveganja. Predlog direktno naslavlja pogoje in zahteve iz Akta o umetni inteligenci in v tem okviru direktno naslavlja izvedbo ukrepa NpUI št. 8.4 (Vzpostavitev okvira za certifikacijo in nadzor rešitev, ki temeljijo

na UI, v skladu z okvirom EU za zagotavljanje zaupanja vredne UI z vidika etičnih zahtev in zahtev robustnosti).

Hkrati predlog naslavlja tudi problematiko standardizacije, ki je v NpUI posebej izpostavljena. Standardizacija na podlagi odprtih standardov ima na področju UI ključno vlogo, saj omogoča interoperabilnost rešitev, znižuje prag investicij za vstop na trg ter tako odpira širok nabor možnosti za razvoj in uporabo inovativnih uporabniških rešitev, kar povečuje konkurenco, onemogoča zaklepanje v posamezne rešitve in ponudnike (angl. lock-in), pospešuje inovacije in hitro širitev trga, zmanjšuje podvajanje dela in s tem stroške izvedbe, pri tem pa omogoča transparentno vključitev vseh zainteresiranih deležnikov. Vse to omogoča hitrejšo širjenje zavedanja, razumevanja in zaupanja v novo tehnologijo UI s strani razvojnih deležnikov in tudi uporabnikov, s čimer se krajša krivulja učenja (angl. learning curve). Predlog zato v skladu z NpUI podpira standardizacijske aktivnosti pri razvoju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI v okviru strateškega cilja NpUI SC3 (SC3: Podpora raziskavam in inovacijam na področju UI) in v tem okviru aktivne podpore razvojnim deležnikom pri standardizaciji, z namenom zagotavljanja skladnosti razvoja novih rešitev UI z nastajajočim regulatornim okvirom EU. V tem smislu predlog posredno naslavlja tudi ukrep 3.6 (Spodbujanje standardizacijskih aktivnosti slovenskih deležnikov pri raziskavah, razvoju in inovacijah na področju UI ter podpora sodelovanju pri teh aktivnostih v nacionalnih, EU in mednarodnih standardizacijskih organizacijah). Hkrati predlog v skladu z NpUI podpira tudi standardizacijske aktivnosti pri uvajanju inovativnih rešitev zaupanja vredne UI v okviru strateškega cilja NpUI SC4 (SC4: Uvedba referenčnih rešitev UI v gospodarstvo, javni sektor, javno in državno upravo ter družbo) in v tem okviru aktivne podpore deležnikom, ki uvajajo UI, z namenom zagotavljanja skladnosti uporabe novih rešitev UI z nastajajočim regulatornim okvirom EU (Akt o umetni inteligenci navaja različna področja za UI visokega tveganja). V tem smislu predlog posredno naslavlja tudi ukrep 4.9 (Spodbujanje standardizacijskih aktivnosti slovenskih deležnikov pri uvajanju in uporabi UI ter podpora sodelovanju pri teh aktivnostih v nacionalnih, EU in mednarodnih standardizacijskih organizacijah).

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 200.000,00 EUR (MDP 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	mag. Samo Zorc: Samo.Zorc@gov.si (MDP)

Številka teme: 5.6.2.

Naslov teme: Vloga evropskih partnerstev za raziskave in inovacije v nacionalnih politikah

Cilji:

- analizirati vpliv razvoja krajine evropskih partnerstev na nacionalne politike (R&I, idr.);
- analizirati kako partnerstva prispevajo k izvrševanju nacionalnih R&I politik;
- analizirati kako partnerstva prispevajo k usklajevanju med nacionalnimi strategijami in programi.

Podrobnejša obrazložitev:

Slovenija je že dvajset let vključena v različna partnerstva za raziskave in inovacije, ki so bila z lizbonsko strategijo uvedena v evropsko krajino za raziskave in razvoj, z namenom razvoja evropskega raziskovalnega prostora (ERA).

Nameni in oblike partnerstev so se na EU ravni tekom let razvijali in spreminjali od takih, ki so bila namenjena sodelovanju med različnimi nacionalnimi programi financiranja raziskav - preko izvedbe skupnih razpisov (ERA-NET), tem so sledili ERA-NET PLUS, ki so bili namenjeni še večji stopnji sodelovanja med nacionalnimi programi financiranja raziskav, pa vse do javno-javnih in javno-zasebnih partnerstev. Nazadnje pa je bila velika sprememba narejena na prehodu iz Obzorja 2020 v Obzorje Evropa, s katerim se je krajina partnerstev racionalizirala s preko 120 različnih partnerstev, ki so izvajala tudi podvojene vsebine, na 49 večjih partnerstev, ki pa so lahko glede na svojo obliko sofinancirana, soprogramirana ali institucionalizirana. Tem 49 bo s potrditvijo drugega strateškega načrta Obzorja Evropa, za leta 2025-2027 sledilo še 9 novih partnerstev.

Glede na naša opažanja evropska partnerstva že dolgo niso več zgolj instrument povezovanja nacionalnih financerskih organizacij, ampak se vse bolj uporabljajo kot politični instrument za izvajanje nacionalnih politik. O tem govori tudi delež sredstev, ki je v Obzorju Evropa namenjen partnerstvu, saj le-ta predstavlja višino 50 % skupnega proračuna za 2. steber programa Obzorje Evropa.

S CRP bi se raziskalo in analiziralo ali Slovenija prek sodelovanja v evropskih partnerstvih dovolj dobro izkorišča razpoložljiva sredstva EU in nacionalna sredstva ter s tem v bistvu zagotavlja boljšo učinkovitost in usklajenost pri financiranju ter izvajanju R&I. Zanimalo bi nas kako na partnerstva gledajo nosilci oz. izvajalci partnerstev pri nas, predvsem kako (če) je vključitev njihove organizacije v partnerstvo, privedlo do boljše vidljivosti raziskovalnega področja na nacionalni ravni, ali opažajo, da je vključitev v partnerstvo na nacionalni ravni vplivala na povišanje investicij v raziskave in razvoj ter kako, ali je po njihovem mnenju vključitev v partnerstvo prispevala k oblikovanju nove nacionalne in področne strategije ali zakonodaje ter ali je na nacionalni ravni zaradi vključitve v partnerstvo prišlo do bolj koordiniranega oblikovanja politik na dotičnem področju. Zanimalo bi nas, ali opažajo da je zaradi vključitve v partnerstvo na nacionalni ravni prišlo do strukturnih sprememb, novih oblikovanj struktur, teles odločanja in/ali upravljanja partnerstev ter kako. Zanimalo nas je, ali je financiranje v okviru partnerstva prispevalo k uresničevanju nacionalnih strateških dokumentov. Ali ocenjujejo, da se je okrepila mednarodna vpetost Slovenije z drugimi državami.

Z raziskavo pridobljene informacije so tako lahko koristne za raziskovalce, raziskovalne organizacije, in druge institucije kot povratne informacije kaj z vključevanjem v partnerstva pridobijo, kot tudi za snovalce politik in politične odločevalce, da vedo, v kolikšni meri so partnerstva koristna za vpeljavo določenih politik, kako vplivajo na celoten raziskovalni prostor, kako pristopati k temu mehanizmu ter kje so še možnosti za izboljšave in nadgradnje.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 18 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 70.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI)

Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Petra Žagar: petra.zagar@gov.si (MVZI)

Razpisane teme »CRP 2024« področje **IZOBRAŽEVANJE IN RAZISKOVANJE**

Številka teme: 1.1.5.

Naslov teme: Poglobljeno razumevanje problematike nekemičnih zasvojenosti (internet, videoigričarstvo in igre na srečo) v Sloveniji na podlagi epidemioloških raziskav ter validacija merskih instrumentov za prepoznavo oseb s težavami

Cilji:

- poglobljeno analizirati podatke epidemiološke študije ATADD (Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah, podatki 2023) glede nekemičnih odvisnosti z uporabo zahtevnejših analitskih orodij in metod z namenom poglobljenega razumevanja problematike nekemičnih odvisnosti v slovenski populaciji glede na različne socio-demografske in vedenjske dejavnike tveganja in zaščitne dejavnike za nekemične odvisnosti (zasvojenost z internetom in socialnimi omrežji, videoigrami, igrami na srečo);
- izvesti dodatne dopolnilne kvalitativne raziskovalne metode za boljše razumevanje problematike nekemičnih odvisnosti v specifičnih ciljnih skupinah (posamezniki z problematično rabo oz. povečanim tveganjem, mlajša starostna skupina, glede na vrsto težave – internet in socialna omrežja, videoigre, igranje na srečo) ter pridobiti dodatne informacije glede vedenjskih vzorcev, motivacije, zdravstvenih in drugih posledic;
- preveriti in analizirati povezanosti tveganj nekemičnih odvisnosti z drugimi za zdravje škodljivimi vedenji na pridobljenih podatkih epidemiološke študije (študija ATADD);
- formulirati in validirati model odnosa med posameznimi spremenljivkami z uporabo metod statističnega modeliranja za boljše prepoznavanje oseb s problematično rabo digitalnih orodij;
- pridobiti validiran vprašalnik za merjenje tveganja problematične rabe in nekemičnih odvisnosti s preverjanjem in opredelitvijo psihometričnih lastnosti (zanesljivost in veljavnost instrumenta) ter opredelitvijo kritičnih vrednosti za tvegano uporabo z namenom uporabe v okviru zdravstvenih in svetovalnih storitev kot validiranega instrumenta;
- pripraviti smernice za uporabo validiranega instrumenta merjenja problematične rabe digitalnih orodij v različnih okoljih za namen prepoznave oseb s tveganji (zdravstvene ustanove, vzgojno-izobraževalne institucije, nevladne organizacije, drugi);
- pripraviti priporočila za izvajanje preventivnih aktivnosti ter smernic za izvajanje prepoznave oseb s težavami in tveganji za nekemične odvisnosti ter nadaljnje delo in usmeritve glede na prepoznane razlike in specifične lastnosti v ustrezne obravnave (zdravstvene ustanove, vzgojno-izobraževalne institucije, nevladne organizacije, drugi);
- izdati publikacije o rezultatih raziskave in diseminacija rezultatov ter informiranje strokovnih delavcev v različnih okoljih (zdravstvene ustanove, vzgojno-izobraževalne institucije, nevladne organizacije, drugi).

Podrobnejša obrazložitev:

Nekemične odvisnosti vedno bolj postajajo javno-zdravstven problem, saj nekatere tuje in tudi domače študije kažejo na povečanje deleža oseb, ki uporabljajo digitalne naprave v

prekomerni meri ter hkrati poročajo tudi o posledicah na duševnem in telesnem počutju. Namen projekta je boljše in poglobljeno razumevanje podatkov glede nekemičnih odvisnosti na podlagi epidemiološke raziskave ATADD (Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah, podatki 2023) in sicer v socio-demografske in vedenjske dejavnike tveganja in zaščite pred odvisnostjo z internetom oz. socialnimi omrežji, spletnimi videoigami, igrami na srečo ter povezanost z drugimi zdravju škodljivimi vedenju. Namen te raziskave, je da široko zbrane podatke v epidemiološki študiji ATADD na verodostojnem vzorcu v celoti uporabimo, saj te analize presegajo osnovne analize same epidemiološke študije. Tako bi iz obstoječih podatkov pridobili dodatne poglobljene informacije, ki bi nam omogočile boljše razumevanje v posamezne specifične razvoja nekemičnih odvisnosti v populaciji ter nam tako dalo jasne usmeritve za nadaljnje aktivnosti in strateške ukrepe. Ob tem želimo pridobiti tudi poglobljene kvalitativne informacije v skupinah, ki so poročale o problematiki rabi. V okviru projekta želimo tudi validirati psihometrične lastnosti vprašalnika za merjenja spremenljivk tveganja nekemičnih z namenom pridobitve validiranega instrumenta za merjenje tega fenomena in opredeljene kritične vrednosti tveganja za uporabo boljšega prepoznavanja oseb v okviru izvajanja zdravstvenih in svetovalnih storitev v prihodnje. S pomočjo smernic za uporabo vprašalnika bomo informirali strokovne delavce v različnih okoljih (npr. v centrih za krepitev zdravja, za duševno zdravje, CZOPD, pediatričnih ambulantah in drugih zdravstvenih ustanovah, vzgojno-izobraževalne ustanove, nevladne organizacije in drugi) za lažjo prepoznavo oseb s tveganji za nekemične odvisnosti. Rezultati projekta bodo tako podali pomembne informacije za razumevanje, preprečevanje in obvladovanje oblik nekemičnih odvisnosti ter izhodišče za nadaljnji razvoj ciljanih preventivnih aktivnosti in intervencij za zmanjšanje tveganja odvisnosti.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 80.000,00 EUR (MZ 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za zdravje (MZ)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	dr. Mateja Markl: mateja.markl@gov.si (MZ)

Številka teme: 1.2.3.

Naslov teme: Priprava kurikuluma neformalnega izobraževanja za pridobitev in razvoj digitalnih kompetenc vključno s testiranjem in certificiranjem

Cilji:

- izvedba analize stanja obstoječih kurikulumov neformalnega izobraževanja, učnih programov, načinov za preverjanje znanja ter potrjevanje znanja (certifikati, potrdila, ...) z namenom pridobitve čim boljšega vpogleda v področje;
- razvoj okvira učnega načrta (vključno s trajanjem izobraževanj in predlaganimi metodami za poučevanje), ki ga bo možno prilagajati glede na aktualne vsebine oz. potrebe prebivalstva z vidika razvoja digitalnih kompetenc in ki ga je možno prilagajati glede na lastnosti ciljne skupine (mlajši udeleženci, delovno aktivno prebivalstvo, starejši udeleženci, ...);
- priprava metodologije za preverjanje znanja na podlagi učnega načrta/načrtov ter podane vsebine. Metodologija naj temelji na analizi stanja, s čimer bo omogočena določena stopnja primerljivosti in standardizacije;

- priprava ustreznega potrdila za udeležence oziroma certifikata, ki so uspešno opravili preverjanje znanja (za kakšno obliko potrdila gre, je odvisno od analize področja in zmožnosti);
- priprava metodologije za vrednotenje uspešnosti in učinkovitosti izvajanja neformalnih izobraževanj;
- priprava procesa oz. postopka, namenjenega zagotavljanju kakovosti (predvideti možnost nadgradenj oz. sprememb učnih načrtov na podlagi tehnološkega napredka, vključevanja idej in predlogov udeležencev, ipd.).

Podrobnejša obrazložitev:

Digitalne kompetence so v strategiji Digitalna Slovenija 2030 (v nadaljevanju DSI 2030) opredeljene kot »sposobnost posameznika, da kompetentno in varno uporablja ter soustvarja digitalne tehnologije, rešitve in storitve.« Digitalne kompetence spadajo v evropski referenčni okvir osmih ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja in obsegajo raznovrstna znanja, spretnosti in odnose, ki nam omogočajo samozavestno, kritično in varno uporabo digitalnih tehnologij za dostop do informacij, komunikacijo in osnovno reševanje problemov v vseh življenjskih situacijah.

Strateški cilj CRPja za pripravo neformalnega izobraževanja za pridobitev in razvoj digitalnih kompetenc je torej premostitev digitalne vrzeli v digitalnem znanju, zagotavljanje smiselne certificiranja in opolnomočenje posameznikov s praktičnim znanjem, uporabnim za njihov poklicni ali osebni razvoj.

Glede na podatke SURS, ki jih navaja DSI 2030, je imelo leta 2021 v Sloveniji zelo dobro razvite (napredne) digitalne veščine le 20 % prebivalstva. Razmeroma majhen je tudi delež prebivalstva z vsaj osnovnimi digitalnimi veščinami, ta je po zadnjih podatkih 50-% (povprečje v EU: 54-%). Delež oseb brez digitalnih veščin je bil največji v starostni skupini 65–74 let, znašal je 45 %, kar je nad povprečjem EU-27 (41 %). S pomanjkanjem digitalnih spretnosti se spoprijema skoraj polovica delovno aktivnih v Sloveniji.

DigComp 2.2 (iz marca 2022) razčlenjuje digitalne kompetence na pet ključnih področij: (i) informacijska in podatkovna pismenost, (ii) komuniciranje in sodelovanje v okviru digitalnih tehnologij, (iii) ustvarjanje digitalnih vsebin, (iv) varnost in (v) kompetence reševanja problemov. DigComp 2.2 pozna osem ravni digitalnih kompetenc, Program politike Pot v digitalno desetletje pa razumevanje ravni digitalnih kompetenc skrči na dve ključni:

- osnovna digitalna znanja in spretnosti, ki pomenijo sposobnost opravljanja z uporabo digitalnih sredstev vsaj ene od aktivnosti, povezane z naslednjimi področji: informacije, komunikacija in sodelovanje, ustvarjanje vsebin, varnost in osebni podatki ter reševanje problemov,
- napredna digitalna znanja in spretnosti, ki pomenijo znanja in spretnosti ter poklicne kompetence, strokovno usposobljenost, ki zahtevajo znanje in izkušnje, potrebne za razumevanje, zasnovanje, razvoj, upravljanje, preskušanje, uvajanje, uporabo in vzdrževanje digitalnih tehnologij, izdelkov in storitev

Segmentacija ključnih aktivnosti oz. korakov:

Analiza:

Določitev ciljnih skupin na podlagi ZSDV ter identifikacija izobraževalnih potreb.

Izvedba ankete ali intervjujev z namenom ugotovitve posebnih vrzeli v spretnostih ali znanju.

Razvoj učnega načrta:

Oblikovanje učnega načrta, prilagojenega ugotovljenim potrebam in učnim ciljem.

Osredotočenost na praktično in uporabno znanje, pomembno za ciljno skupino.
Identifikacija strukturirane in zanimive oblike za učinkovito učenje izven formalnega sistema (drugačni motivacijski dejavniki).

Preverjanje znanja in ocenjevanje:

Razviti je potrebno okvir za preverjanje in ocenjevanje, da bi izmerili razumevanje materije in usposobljenost udeležencev.

Vključiti je potrebno različne metode ocenjevanja, kot so kvizi, projekti in praktični prikazi, ki odražajo sodobne pristope za poučevanje digitalnih vsebin.

Določitev jasnih meril za uspešno dokončanje oz. uspeh pri preverjanju znanja.

Postopek certificiranja:

Vzpostavitev sistema certificiranja, ki potrjuje dosežke udeležencev.

Opredelitev meril za pridobitev certifikata in zagotavljanje odražanja obvladovanja predvidenih spretnosti ali znanj.

Identifikacija možnosti sodelovanja s priznanimi institucijami za zagotavljanje verodostojnosti.

Strategija izvajanja:

Določitev primerne platforme ali prostorov za izvajanje programa.

Izbira ustreznih metod poučevanja, kot so delavnice, spletni tečaji ali kombinirano učenje.

Zagotavljanje dostopnosti in vključenost za raznoliko občinstvo.

Zagotavljanje kakovosti:

Priprava/identifikacija mehanizma za stalno izboljševanje na podlagi povratnih informacij udeležencev in podatkov o uspešnosti.

Vzpostavitev protokola za redno posodabljanje učnega načrta, da se uskladi z razvijajočimi se industrijskimi standardi ali izobraževalnimi trendi.

Spremljanje in vrednotenje:

Vzpostavitev sistema za spremljanje učinkovitosti programa.

Načrt protokola za redna vrednotenja ocene vpliva na udeležence in opredelitev področij za izboljšave.

Promocija in obveščanje:

Razvoj strategije trženja za promocijo programov neformalnih izobraževanj.

Osvetlitev prednosti udeležbe, vključno s pridobitvijo praktičnih spretnosti in priznanega potrdila.

Partnerstva in sodelovanje:

Identifikacija možnosti/priložnosti za sodelovanje s strokovnjaki iz industrije, izobraževalnimi ustanovami ali delodajalci, da se poveča relevantnost, pomembnost in prepoznavnost programov.

Protokol za iskanje partnerstev za morebitno sofinanciranje, sodelovanje pri pripravi učnih vsebin, ipd.

Povratna zanka:

Izdelava procesa t.i. »povratne zanke«, ki udeležencem omogoča, da prispevajo k vsebini in strukturi programa.

Predvideti uporabo povratnih informacij za utemeljene prilagoditve in izboljšave.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 150.000,00 EUR (MDP 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP)

Sofinancer:

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)

Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: dr. Tilen Gorenšek: Tilen.Gorensek@gov.si (MDP)

Številka teme: 1.3.5.

Naslov teme: Identifikacija otrok in mladostnikov s kompleksnimi potrebami in oblikovanje smernic za sodobnejše oblike podpore

Cilji:

- identifikacija kompleksnih potreb otrok in mladostnikov, za katere so obstoječe oblike podpor nezadostne. V ta sklop sodijo tudi osvetlitev njihove zgodovine sodelovanja z različnimi ustanovami ter iskanje nevroalgičnih točk v tem sodelovanju, identifikacija manjkov ter osvetlitev morebitnih dobrih praks in potencialov ter identifikacija potencialnih preventivnih in podpornih praks;
- poglobljeno razumevanje obstoječih oblik podpore otrokom in mladim s kompleksnimi potrebami. V ta cilj se umeščajo: identifikacija in analiza manjkov pri pristopih posameznih ustanov, da bi te lažje podpirale mlade s kompleksnimi potrebami; identifikacija potreb ustanov po dodatnih povezavah, znanjih, kompetencah in načinih dela; ter identifikacija vrzeli v podpori otrokom in mladostnikom s kompleksnimi potrebami;
- na podlagi zgoraj navedenega oblikovati smernice za sodobnejše oblike podpore otrokom in mladim s kompleksnimi potrebami. Te bi na podlagi ugotovitev, na kakšen način se lahko obstoječe oblike podpore preoblikujejo ali dopolnijo, zajemale tudi idejno zasnovo za nove oblike dela na interdisciplinarnem področju. Smernice se naslanjajo na koncepte »integriranih storitev« (npr. integracija vzgojno-izobraževalnega, zdravstvenega in socialno varstvenega pristopa), ki so v našem prostoru še zelo neuveljavljene.

Podrobnejša obrazložitev:

Strokovne delavke in delavci različnih vzgojno izobraževalnih institucij pa tudi strokovnjaki, ki delujejo na drugih področjih (npr. mladinske organizacije, pedopsihiatrija, socialno varstveni programi) vse bolj opozarjajo na otroke in mladostnike s kompleksnimi potrebami. Gre za otroke in mladostnike z neenoznanimi stiskami, ki jih ni mogoče umestiti v obstoječe kategorije in ki se izmikajo konceptom, ki so nam pomagali to področje razumeti do sedaj. Gre za heterogeno in vse večjo skupino, pri kateri do sedaj uveljavljeni pristopi ne vodijo do želenih rezultatov oziroma ne omogočajo zadostne ali primerne podpore. Pri tem se kot najbolj pereči izzivi z vidika strokovnjakov različnih strok odpirajo predvsem: obremenjujoče družinsko ozadje, prisotnost psihiatričnih diagnoz, izkušnja travme in psihosocialne stiske, socialno ekonomska ogroženost ter uporaba psihoaktivnih snovi, pa tudi (samo)poškodovano vedenje. Te in druge teme, ki so povezane z oblikovanjem podpore otrokom in mladostnikom s kompleksnimi potrebami, strokovnim službam različnih strok predstavljajo največji izziv, še posebej, kadar se prepletajo in kopičijo. Institucije in programi, namenjeni podpori otrokom in mladim, se na kompleksnost položaja teh mladih odzivajo na različne načine, nemalokrat tudi z oceno, da ti mladih »ne sodijo« v obstoječ sistem institucionalnih podpor mladim, ali pa celo z večkratnim izključevanjem otrok in mladostnikov iz njih. Za ustrezno odzivanje na kompleksne potrebe otrok in mladostnikov, predvsem pa za preprečevanje njihovega izključevanja, je treba razviti nove, sodobnejše

(interdisciplinarne) oblike in pristope dela, da bi to lahko storili, pa potrebujemo dobro analizo stanja oz. potreb otrok in mladostnikov.

Namen raziskovalnega projekta je poglobljeno razumeti kontekste pomanjkanja podpore otrokom in mladim z orisanimi kompleksnimi potrebami ter priprava idejnih izhodišč za njihovo naslavljanje, in sicer prek naslednjih ciljev raziskovalnega projekta.

- Identifikacija kompleksnih potreb otrok in mladostnikov, za katere so obstoječe oblike podpor nezadostne. V ta sklop sodijo tudi osvetlitev njihove zgodovine sodelovanja z različnimi ustanovami ter iskanje nevrtačljivih točk v tem sodelovanju, identifikacija manjkov ter osvetlitev morebitnih dobrih praks in potencialov ter identifikacija potencialnih preventivnih in podpornih praks.
- Poglobljeno razumevanje obstoječih oblik podpore otrokom in mladim s kompleksnimi potrebami. V ta cilj se umeščajo: identifikacija in analiza manjkov pri pristopih posameznih ustanov, da bi te lažje podpirale mlade s kompleksnimi potrebami; identifikacija potreb ustanov po dodatnih povezavah, znanjih, kompetencah in načinih dela; ter identifikacija vrzeli v podpori otrokom in mladostnikom s kompleksnimi potrebami.
- Na podlagi zgoraj navedenega oblikovati smernice za sodobnejše oblike podpore otrokom in mladim s kompleksnimi potrebami. Te bi na podlagi ugotovitev, na kakšen način se lahko obstoječe oblike podpore preoblikujejo ali dopolnijo, zajemale tudi idejno zasnovo za nove oblike dela na interdisciplinarnem področju. Smernice se naslanjajo na koncepte »integriranih storitev« (npr. integracija vzgojno-izobraževalnega, zdravstvenega in socialno varstvenega pristopa), ki so v našem prostoru še zelo neuveljavljene.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 150.000,00 EUR (MVI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	mag. Polona Šoln Urbinc, Sektor za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami: polona.soln@gov.si (MVI)

Številka teme: 1.3.6.

Naslov teme: Primerjalna ocena stanja in potreb na področju razvoja ustvarjalnega potenciala nadarjenih učencev, dijakov in študentov

Cilji:

- mednarodna primerjalna analiza stanja in potreb na področju razvoja ustvarjalnosti nadarjenih učencev, dijakov in študentov, vključno s primeri dobrih praks iz Slovenije in tujine;
- analiza stanja in potreb na področju poučevanja, usposobljenosti mentorjev, učiteljev in predavateljev za prepoznavanje ustvarjalnega potenciala, potreb šol, fakultet in širše vpetosti v družbeni kontekst Republike Slovenije;
- predlogi in priporočila za izboljšave na področju razvoja ustvarjalnosti učencev, dijakov in študentov za učitelje, predavatelje, mentorje, šole, fakultete in politične odločevalce Republike Slovenije;

- predlog sistemskega spremljanja razvoja ustvarjalnega potenciala nadarjenih v Sloveniji.

Podrobnejša obrazložitev:

Opredelitev nadarjenosti izhaja iz temeljnih pojmov inteligentnost, talentiranost in ustvarjalnosti ter njihovi medsebojni povezanosti. Medtem ko je izobraževalni sistem razvil mehanizme, ki prepoznavajo, razvijajo in deloma tudi merijo elemente inteligentnosti ali intelektualnega potenciala v sklopu nadarjenosti (primer so različna tekmovanja v znanju), pa področje ustvarjalnosti ostaja manj raziskano in podprto. Hkrati raziskave v tujini kažejo, da podpora ustvarjalnosti in kreativnemu razmišljanju v izobraževalnem obdobju rezultira v višje doseženi izobrazbi, boljše plačanih zaposlitvah in siceršnjem napredku celotne družbe.

Namen raziskovalnega projekta je poglobljeno razumevanje stanja in potreb na področju razvoja ustvarjalnega potenciala nadarjenih učencev, dijakov in študentov v Republiki Sloveniji z vidika posameznika, šol in fakultet ter družbe, vključno s političnimi odločevalci. Projekt naj naslovi/ponudi:

- Mednarodno primerjalno analizo stanja in potreb na področju razvoja ustvarjalnosti nadarjenih učencev, dijakov in študentov, vključno s primeri dobrih praks iz Slovenije in tujine.
- Analizo stanja in potreb na področju poučevanja, usposobljenosti mentorjev, učiteljev in predavateljev, potreb šol, fakultet in širše vpetosti v družbeni kontekst Republike Slovenije.
- Predloge in priporočila za izboljšave na področju razvoja ustvarjalnosti učencev, dijakov in študentov za učitelje, predavatelje, mentorje, šole, fakultete in politične odločevalce Republike Slovenije.
- Predlog sistemskega spremljanja razvoja ustvarjalnega potenciala nadarjenih v Sloveniji.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 24 mesecev

Okvirni obseg sredstev: do 60.000,00 EUR (MVI 33,3 %, MVZI 16,7%, ARIS 50 %)

Predlagatelj teme: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI)

Sofinancer: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI)

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS)

Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Mišela Mavrič, PhD (Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska), Sektor za razvoj izobraževanja: misela.mavric@gov.si (MVI).

Številka teme: 2.6.6.

Naslov teme: Priprava izhodišč za samoevalvacijo raziskovalnih organizacij v podporo razvoju in krepitvi področja prenosa znanja

Cilji:

- priprava analize obstoječih opredelitev pojmov, konceptov, strateških usmeritev in kazalnikov pri spremljanju in vrednotenju uspešnosti raziskovalnih organizacij na področju prenosa in izmenjave znanja;

- priprava analize stanja in učinkovitosti raziskovalnih organizacij, prejemnikov stabilnega financiranja, na področju prenosa znanja v Sloveniji (tj. ob upoštevanju različnih kanalov in akterjev ter institucionalnih in vsebinskih specifik), in priprava SWOT analize;
- priprava mednarodne primerjalne analize na področju samoevalvacije raziskovalnih organizacij v podporo uvajanju in spremljanju razširjenih konceptov na področju prenosa in izmenjavi znanja¹, s posebnim poudarkom na evalvaciji učinka teh aktivnosti (pripraviti vsaj pet primerov dobrih praks institucionalnih samoevalvacij);
- priprava priporočil in skupnih kazalnikov/metrike za samoevalvacijo raziskovalnih organizacij, ki bodo podpirali razvoj in reformo področja prenosa in izmenjava znanja v najširšem pomenu s poudarkom na njihovem učinku, ob upoštevanju posebnosti različnih sektorjev oziroma akterjev.

Podrobnejša obrazložitev:

Prenos znanja in valorizacija znanja zahtevata posebno pozornost oblikovalcev politik na področju znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema, saj slednje kaže na uspešnost znanstvenoraziskovalnega dela s stališča družbe, ki to raziskovalno delo financira, hkrati pa omogoča, da se znanje in ideje preoblikujejo v inovativne rešitve za vse. Prenos znanja je v središču politik in ena izmed strateških prioritet v Sloveniji, kar je razvidno tudi iz novih strateških usmeritev (Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30) in novih zakonodajnih sprememb (Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21 in 40/23 – v nadaljevanju ZZrID)

V Sloveniji se je s sprejetjem novega ZZrID v letu 2021 spremenil tudi sistem financiranja znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti. V okviru novega sistema financiranja so raziskovalne organizacije dolžne opraviti samoevalvacijo svoje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, okviru katere morajo obravnavati tudi širši strokovni, družbeni in gospodarski vpliv, prenos znanja ter druge aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

Predlagani CRP bo nudil podporo pri uvajanju teh reform, tako da bo pripravil izhodišča in priporočila za spremljanje ter optimalno prilagajanje slovenskega znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema za krepitev aktivnosti prenosa znanja preko različnih kanalov in orodij, v skladu z dokumentom **Priporočilo Sveta (EU) 2022/2415 z dne 2. decembra 2022 o vodilnih načelih za valorizacijo znanja**².

Ostali dokumenti, ki lahko nudijo dodatna vsebinska izhodišča predmetnega CRP projekta so: Priporočilo Komisije (EU) 2023/499 z dne 1. marca 2023 o kodeksu ravnanja na področju upravljanja intelektualnih sredstev za valorizacijo znanja v evropskem raziskovalnem prostoru³, Priporočilo Komisije (EU) 2023/498 z dne 1. marca 2023 o kodeksu ravnanja na področju standardizacije v Evropskem raziskovalnem prostoru⁴, Priporočilo Komisije (EU) 2024/774 z dne 1. marca 2024 o kodeksu ravnanja na področju soustvarjanja med industrijo in akademskimi krogi za valorizacijo znanja⁵ ter Priporočilo Komisije (EU) 2024/736 z dne 1. marca 2024 o kodeksu ravnanja na področju državlanskega udejstvovanja za valorizacijo znanja⁶.

V okviru predmetnega CRP-a se bo pripravil nabor kazalnikov in priporočil za samoevalvacijo slovenskih raziskovalnih organizacij na področju prenosa znanja, ki bodo podpirali reformo in

razvoj institucij na tem področju ter hkrati izboljšali učenje in uspešnost institucij na področju prenosa in valorizacije znanja v Sloveniji v skladu z zgoraj omenjenimi strateškimi dokumenti in priporočili. Ob tem je potrebno upoštevati nacionalne specifičnosti in razlike med akterji ter posebnosti različnih sektorjev ter zagotoviti, da zadostno število kazalnikov za prenos znanja izraža in zajema različne faze procesa prenosa znanja, vključno s celotnim naborom kanalov in poti v tem procesu. Ob tem se je potrebno osredotočiti tudi na spremljanje kazalnikov, ki bi spodbujali razvoj in nagrajevanje akterjev (od študentov, raziskovalcev, strokovnih posrednikov, zaposlenih, itd.) pri pridobivanju kompetenc, znanj in spretnosti za prenos znanja ter samem izvajanju aktivnosti prenosa znanja.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 90.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Uršula Konečnik: ursula.konecnik@gov.si (MVZI)

Številka teme: 2.6.7.

Naslov teme: Vpliv vlaganja v znanost na rast konkurenčnosti gospodarstva

Cilji:

- izdelava mednarodno primerljive metodologije merjenja povezanosti vlaganj v raziskave na rast inovacij in prenos znanja v gospodarstvo z rezultatom rasti dviga konkurenčnosti gospodarstva (npr. refleksija glede na »Lamyjevo poročilo«), kot nadgradnja analize vlaganj v raziskave in razvoj Poročila o produktivnosti UMAR;
- mednarodna primerjava aktivnosti raziskovalnih institucij, podjetij in instrumentov države in njihov vpliv na dvig dodane vrednosti in kazalnike Evropskega inovacijskega indeksa;
- priprava priporočil za izboljšanje in uvedbo novih instrumentov in policy ukrepov (ZRISS 2030) za dvig učinkovitosti vlaganj v znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost.

Podrobnejša obrazložitev:

Učinki vlaganj države in drugih deležnikov v znanost, raziskave in inovacije so proučevani iz več vidikov, saj posredno in neposredno vplivajo na razvoj družbe in rast gospodarske produktivnosti. Znanstvena raziskovanja pogosto vodijo do inovacij, ki lahko izboljšajo izdelke, procese in storitve. Države, ki vlagajo v znanost in tehnologijo, postanejo bolj privlačne za domače in tuje investitorje, ki iščejo napredne raziskovalne zmogljivosti in ugodno poslovno okolje. Kvalificirana delovna sila je ključnega pomena za razvoj in učinkovito delovanje tehnološko naprednih industrij. Vlaganja v znanost, raziskave in inovacije vključujejo tudi izobraževanje in usposabljanje kadrov na področjih znanosti, tehnologije, inženiringa in matematike (STEM).

Vpliv vlaganja v znanost, raziskave in inovacije na rast konkurenčnosti gospodarstva je ključna tema, ki jo je potrebno podrobno razložiti za razumevanje, kako lahko država s povečanjem vlaganj v znanost, raziskave in inovacije izboljša svojo konkurenčnost in trajnostni razvoj v globalnem gospodarskem okolju.

EU poudarja, da so vlaganja v znanost, raziskave in inovacije tesno povezana z gospodarsko rastjo, konkurenčnostjo, produktivnostjo,... Raziskave OECD kažejo, da so države z večjimi vlaganji v znanost običajno tudi bolj konkurenčne na globalnem trgu. Države z višjimi vlaganji v R&R so običajno tudi bolj produktivne. Inovacije, ki izhajajo iz raziskav, izboljšujejo tehnološko osnovo gospodarstva in omogočajo učinkovitejšo proizvodnjo in storitve.

Prikaz ključnih kazalnikov za merjenje vpliva investicij v raziskave je ključno za prikaz celovitega pristopa k krepitevi vlaganj v znanost, raziskave in inovacije na ravni države in v gospodarstvu. Identifikacija ključnih kazalnikov učinkov vlaganj v raziskave in inovacije in argumentacija rezultatov le teh kazalnikov je osnova za boljše razumevanje in sprejemanje odločitev o prihodnjih vlaganjih, spodbudah in naložbah. spešnosti raziskovalnih projektov. Pri tem se opiramo na Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030, za katero smo na ministrstvu pripravili tudi Načrt aktivnosti, kazalnikov in mejnikov za spremljanje uresničevanja navedene strategije.

Mednarodna primerjava merjenja učinkovitosti vlaganj, na ravni EU in v treh državah vodilnih inovatorov po Evropskem inovacijskem indeksu, preko aktivnosti raziskovalnih institucij, inovacijskih aktivnosti podjetij in instrumentov države in njihov vpliv na dvig dodane vrednosti. Namen je pridobitev vpogleda v razlike in podobnosti med državami glede njihovih raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti. Pri tem je pomembno, kateri so ključni kazalniki Evropskega inovacijskega indeksa, ki kažejo uspešnost držav zaradi višjih vlaganj v znanost in inovacije. Ključna je interpretacija učinkov, ki je razumljiva in uporabna tudi za promocijo področja znanosti in inovacij v družbi.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 18 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 70.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI)
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	mag. Nataša Vrhovec: n.vrhovec@gov.si
(MVZI)	

Številka teme: 2.7.2.

Naslov teme: Analiza pomanjkanja kadrov za potrebe slovenskega gospodarstva in družbe

Cilji:

- identifikacija potreb po ustrezni delovni sili po panogah, poklicih;
- napoved potrebnih kompetenc in poklicev v prihodnosti;
- priporočila za ukrepe politik za zmanjševanje strukturnih neskladij na slovenskem trgu dela.

Podrobnejša obrazložitev:

Namen raziskovalne teme je ugotoviti kakšne so potrebe po delovni sili s poudarkom na visokokvalificirani delovni sili oziroma tisti, ki se zaposluje v dejavnostih z najvišjo dodano vrednostjo na zaposlenega. Poudarek je posledica težnje slovenske družbe k zvišanju dodane vrednosti na zaposlenega. Prav tako je namen raziskovalne teme ugotoviti katere

kompetence in poklici bodo v prihodnosti najbolj iskani oziroma bodo predvidoma najbolj prispevali k zviševanju dodane vrednosti na zaposlenega v celotni družbi.

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 12 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 40.000,00 EUR (MGTŠ 50%, ARIS 50%)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Natalija Medica: natalija.medica@gov.si (MGTŠ)

Težišče 3.: Učenje za in skozi vse življenje

Tematski sklop 3.2.: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo

Številka teme: 3.2.1.

Naslov teme: Analiza motivacije tujih študentov za študij v Sloveniji ter dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost njihovega študija

Cilji:

- raziskava na podlagi podatkov o populaciji tujih študentov vpisani na slovenske visokošolske zavode v Sloveniji v obdobju študijskih letih 2006/07 do 2023/24;
- analiza razlogov odločitve študentov za študij na populaciji študentov, vpisanih v aktualnem študijskem letu raziskave;
- priprava analize študijskih poti in motivacije za študij v Sloveniji tujih študentov (to so študenti, ki nimajo slovenskega državljanstva in so vpisani v študijski program v Sloveniji v skladu z Zakonom o visokem šolstvu) ločeno po stopnjah študija (prva, druga, tretja), statusu in vrsti visokošolskega zavoda (javni/zasebni, univerza/samostojni visokošolski zavod) ter državljanstvu študenta (Evropska unija, države, s katerimi ima Slovenija sklenjene bilateralne sporazume in ostale države) ob upoštevanju podatka, ali je študent v Sloveniji pridobil že predhodno izobrazbo (vključno s srednješolsko izobrazbo).

Okvirno obdobje trajanja projekta: do 14 mesecev
Okvirni obseg sredstev: do 50.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI)
Sofinancer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila: Duša Marjetič: dusa.marjetic@gov.si (MVZI)

Številka teme: 3.2.2.

Naslov teme: Analiza obveznih sestavin visokošolskih študijskih programov

Cilji:

- primerjalna raziskava predmetnikov javno veljavnih študijskih programov v Sloveniji v obdobju pred uvedbo bolonjske reforme med 1995 in 1999, v obdobju po njeni uvedbi od 2008 do 2012 in v letih od 2019 do 2024 na reprezentativnem vzorcu zaključenih

- vertikal študijskih programov prve druge in tretje stopnje s področij po Klasius-P-16 z vseh treh javnih univerz in izbranih samostojnih visokošolskih zavodov: (1) Humanistika, (2) Družbene vede, (3) Naravoslovje, matematika in statistika, (4) Informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), (5) Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo ter (6) Zdravstvo in socialna varnost;
- izdelava analize področnih značilnosti in obveznih sestavin študijskih programov po naslednjih značilnostih:
 - opisni podatki: ime študijskega programa in visokošolskega zavoda, stopnja, vrsta in trajanje študijskega programa, leto opazovane različice, vrsta (članica univerze, fakulteta, visoka strokovna šola) in status (javni/zasebni) visokošolskega zavoda,
 - analiza področne vpetosti študijskega programa na podlagi predmetnika (in učnih načrtov): primarno področje po Klasius-P-16 in morebitna vpetost v druga področja za ugotovitev enodisciplinarnosti oziroma morebitne interdisciplinarnosti oziroma multidisciplinarnosti študijskega programa,
 - izbrane spremenljivke predmetnika:
 - število obveznih predmetov za vse letnike,
 - število izbirnih predmetov za vse letnike,
 - število kontaktnih ur za (1) obvezne in (2) izbirne predmete ter njihovo kreditno vrednotenje (v primeru bolonjskih programov) za možnost prikaza povprečnega kreditnega vrednotenja predmetov prve in druge skupine ter skupno,
 - število ur samostojnega dela študenta,
 - delež kontaktnih ur za (1) predavanja, (2) (klinične/terenske/laboratorijske ..) vaje in (3) seminarje,
 - obseg praktičnega izobraževanja v urah, za bolonjske programe pa tudi v kreditnih točkah, če študijski programi vsebujejo prakso v delovnem okolju,
 - obstoj zaključnega dela - diplome (samo za prvostopenjske programe),
 - obstoj diplomskih izpitov,
 - število izvajalcev študijskega programa;
 - primerjalna analiza rezultatov glede na stopnjo, vrsto in področno vpetost študijskega programa ter glede na status visokošolskega zavoda;
 - primerjalna analiza in vrednotenje spreminjanja predmetnikov skozi čas in ugotavljanje vpliva bolonjske reforme na predmetnik;
 - bolonjske reforme na predmetnik.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 18 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 70.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme: (MVZI)	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Duša Marjetič: dusa.marjetic@gov.si (MVZI)

Številka teme: 3.2.3.

Naslov teme: Študija o stanju ureditve posebnih skupin študentov v visokem šolstvu v letu 2024

Cilji:

- pregled stanja ureditve posebnih skupin študentov v visokem šolstvu v študijskem letu 2024/2025 glede na stanje, ugotovljeno s Študijo o stanju ureditve posebnih skupin študentov v visokem šolstvu leta 2018. Vključno z izvedbo nacionalne raziskave med študenti vpisanimi v študijskem letu 2024/2025, s poudarkom na študentih s psihosocialnimi težavami;
- preučitev aktualnosti skupin študentov s posebnimi potrebami in posebnim statusom, kot jih določa 69.a člen Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1, 100/22 – ZSZUN in 102/23);
- priprava priporočil in predlogov glede celovite ureditve področja študentov s posebnimi potrebami in s posebnim statusom ter priprava priporočil in predlogov po skupinah študentov.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 18 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 100.000,00 EUR (MVZI 50%, ARIS 50%)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
(MVZI)	
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	Duša Marjetič: dusa.marjetic@gov.si (MVZI)

Številka teme: 5.6.3.

Naslov teme: Stanje in razvoj kariernega sistema raziskovalk in raziskovalcev v Sloveniji glede na priporočila Sveta Evropske unije in OECD

Cilji:

- mednarodna primerjalna analiza stanja sistema zaposlovanja, izvolitev v nazive ter napredovanja raziskovalk in raziskovalcev v Sloveniji z ukrepi Evropske unije na tem področju;
- analiza sistemskih in normativnih razlik ter usklajenosti kariernega sistema raziskovalk in raziskovalcev v Sloveniji glede na priporočila Sveta Evropske unije in OECD;
- oblikovanje sistemskih predlogov na nacionalni in institucionalni ravni za usklajevanje ter izboljšanje kariernega sistema raziskovalk in raziskovalcev glede na priporočila Sveta Evropske unije in OECD.

Podrobnejša obrazložitev:

Navedena tema izhaja iz Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Republike Slovenije 2030, ki v cilju 3 opredeljuje karierni razvoj raziskovalk in raziskovalcev ter odlično znanost. V prilogi strategije je pod točko 3 opis stanja in razlogov za ukrepanje po specifičnih in horizontalnih ciljih, ki podrobneje razlagajo in utemeljujejo naslovno temo tega CRP-a.

Okvirno obdobje trajanja projekta:	do 24 mesecev
Okvirni obseg sredstev:	do 100.000,00 EUR (MVZI 50 %, ARIS 50 %)
Predlagatelj teme:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in šport
Sofinancer:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)
Kontaktna oseba za vsebinska pojasnila:	dr. Stojan Sorčan: stojan.sorcan@gov.si (MVZI)

POGOJI ZA PRIJAVITELJE IN VODJE PROJEKTA

Raziskovalni projekt izvaja projektna skupina, ki jo sestavljajo vodja projekta, raziskovalci ter strokovni in tehnični sodelavci.

Če je projektna skupina sestavljena iz več projektnih podskupin na različnih raziskovalnih organizacijah, mora imeti prijavitelj z drugimi sodelujočimi raziskovalnimi organizacijami podpisan dogovor o ureditvi medsebojnih pravic in obveznosti. Pogoj mora biti izpolnjen ob sklenitvi pogodbe o (so)financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: pogodba).

Vodja projekta mora imeti evidenčno številko raziskovalca, kar pomeni, da je vpisan v Evidenco RO ali v register zasebnih raziskovalcev. Prijavitelj mora za vodjo projekta, ki še nima evidenčne številke raziskovalca, izpolniti obrazec ARIS-ZOP-02-2023-1, ki mu je obvezno treba priložiti Izjavo o nameri zaposlitve.

Vodja projekta izpolnjuje pogoj za mladega doktorja, če je na dan zaključka javnega razpisa poteklo največ sedem let po letu zagovora njegovega prvega doktorata (obdobje zagovora doktorata od 1. 1. 2017 do zaključka javnega razpisa). Za vodje projekta ženskega spola se navedeno obdobje za vsakega otroka podaljša za leto in pol, za vodje projekta moškega spola pa za vsakega otroka za čas izrabljenega starševskega dopusta.

V okviru javnega razpisa lahko posamezen raziskovalec kandidira kot vodja le enega raziskovalnega projekta.

Proste kapacitete in zaposlitev

Vodja raziskovalnega projekta in člani projektne skupine morajo imeti za izvajanje raziskovalnih projektov proste kapacitete (največji dovoljeni obseg na osebo znaša 1700 ur letno ali 1 FTE) in morajo biti za izvajanje raziskovalne dejavnosti zaposleni v raziskovalni organizaciji, izvajalki raziskovalnega projekta, ali imeti status zasebnega raziskovalca.

Pogoji glede prostih kapacitet na letni ravni in zaposlitve se preverijo ob podpisu pogodbe. Pogodba mora biti podpisana najkasneje v treh mesecih od sprejetja sklepa o izboru raziskovalnega projekta.

Raziskovalna uspešnost vodij projektov

Vodje projektov morajo imeti doktorat znanosti in izpolnjevati v nadaljevanju navedene pogoje, ki so določeni z minimalnimi vrednostmi posameznih parametrov za vodje aplikativnih projektov oziroma z minimalnimi vrednostmi posameznih parametrov za vodje podoktorskih projektov, če vodja raziskovalnega projekta izpolnjuje pogoje za status podoktoranda, skladno s kriteriji za vodjo projekta. Raziskovalci, ki imajo status mladih doktorjev, morajo izpolnjevati pogoje za mlade doktorje, kjer so ti izrecno določeni. Izpolnjevanje pogojev se preverja za raziskovalno vedo in raziskovalno področje po klasifikaciji ARIS, ki ga vodje projektov označijo v prijavnem obrazcu.

Pogoji glede raziskovalne uspešnosti vodij raziskovalnega projekta morajo biti izpolnjeni na dan zaključka javnega razpisa.

1. Ocena A1

a. A1 minimalni je naslednji:

Veda/področje	A1 minimalni
Naravoslovje, Tehnika, Medicina, Biotehnika, Družboslovje, Arheologija, Geografija	0,50
Humanistika, Pravo, Narodno vprašanje	1

b. Za vodje projektov, ki imajo status mladih doktorjev, je A1 minimalni naslednji:

Veda/področje	A1 minimalni
Naravoslovje, Tehnika, Medicina, Biotehnika, Družboslovje, Arheologija, Geografija	0,40
Humanistika, Pravo, Narodno vprašanje	1

2. Čisti citati

a. Minimalno število čistih citatov, CI minimalni, je naslednji:

Veda/področje	CI minimalni
Humanistika, Pravo, Narodno vprašanje	1
Družboslovje, Arheologija, Geografija	5
Rudarstvo in geotehnologija, Geodezija, Promet, Vodarstvo, Psihologija, Šport	15
Tehnika, Biotehnika, Matematika, Geologija	50
Medicina, Biologija, Računsko intenzivne metode in aplikacije, Kemijsko inženirstvo, Energetika, Materiali	100
Naravoslovje, Mikrobiologija in imunologija, Biotehnologija	200

b. Za vodje projektov, ki imajo status mladega doktorja, je minimalno število čistih citatov, CI minimalni, naslednji:

Veda/področje	CI minimalni
Humanistika, Pravo, Narodno vprašanje	1
Družboslovje, Rudarstvo in geotehnologija, Promet, Vodarstvo	5
Tehnika, Matematika, Geologija, Gozdarstvo lesarstvo in papirništvo, Rastlinska produkcija in predelava, Geografija	10
Naravoslovje, Medicina, Biotehnika	20

3. Drugi kvantitativni pogoji

A3 minimalni je enak 0.

Čas trajanja projektov

Predviden začetek izvajanja raziskovalnih projektov je 1. 10. 2024 in je odvisen od razpoložljivih sredstev v proračunu Republike Slovenije in finančnem načrtu ARIS, ter drugih objektivnih okoliščin, ki lahko vplivajo na izvedbo javnega razpisa. O morebitni spremembi predvidenega datuma začetka sofinanciranja izvajanja raziskovalnih projektov bodo prijavitelji obveščeni med razpisom.

Raziskovalni projekti praviloma trajajo od 12 do 24 mesecev. Izjemoma lahko raziskovalni projekti trajajo do 36 mesecev, kar je v prijavi potrebno posebej utemeljiti.

Oddaja prijave

Prijava na javni razpis se odda v elektronski obliki preko spletnega portala ARIS [Digital Forms](#). Prijava na spletni portal Digital Forms je možna z uporabniškim imenom in geslom. Portal lahko uporabljajo raziskovalci, vpisani v Evidenco RO, skrbniki spletnega portala Digital Forms v raziskovalnih organizacijah, zastopniki raziskovalnih organizacij, pooblaščenici zastopnikov raziskovalnih organizacij in dodatni uporabniki. Raziskovalci lahko geslo za prijavo pridobijo sami na portalu Digital Forms, ostalim uporabnikom geslo dodeli skrbnik Digital Forms v raziskovalni organizaciji ali ARIS.

Rok za oddajo prijave

Prijava mora biti oddana do vključno **11. 6.2024 do 14. ure**.

Prijaviteljem svetujemo, da prijav ne oddajajo zadnji dan razpisnega roka, ker lahko pride do preobremenjenosti strežnika.

Celoten razpis najdete na: <https://www.arrs.si/sl/progproj/crp/razpisi/24/razp-crp-24.asp>

PROGRAMI INTERREG

1. [Interreg Europe](#)

Objavljen je 3. razpis medregionalnega programa Interreg Europe, ki pa je **tudi zadnji razpis v finančni shemi 2021-27, ki je odprt za vsa področja**. Cilj programa je podpreti projekte, ki prispevajo k izboljšanju regionalnih razvojnih politik, vključno s programi strukturnih skladov.

PODROČJA RAZPISA

- Pametnejša Evropa
- Bolj zelena Evropa
- Bolj povezana Evropa
- Bolj socialna Evropa
- Evropa, ki je bližje državljanom
- Boljše upravljanje

PARTNERSTVO

Programu se je pridružilo sedem novih članic. Partnerstvo mora vključevati partnerje iz štirih od skupno petih geografskih področij:

- sever (Danska, Estonija, Finska, Nemčija, Latvija, Litva, Norveška, Švedska),
- vzhod (Avstrija, Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija),
- jug (Hrvaška, Ciper, Grčija, Italija, Malta, Portugalska, Španija),
- zahod (Belgija, Francija, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Švica) in
- države kandidatke (Albanija, BiH, Moldavija, Črna gora, Severna Makedonija, Srbija in Ukrajina), pri čemer je **zelo zaželeno, da partnerstvo vključuje tudi države kandidatke**.

Priporoča se vključitev od 5 do 8 regij.

ROK PRIJAVE IN FINANCIRANJE

Rok za prijavo projektnih prijav se izteče **7. junija 2024 ob 12. uri**. Prijavnico je potrebno oddati [prek Interreg portala](#).

Financiranje je predvideno **v višini 80%**. **Trajanje projekta** je določeno na **štiri leta**.

V primeru, da vsa sredstva na razpisu ne bodo podeljena, bo pripravljen dodaten razpis, ki pa zagotovo ne bo odprt za vsa področja.

Celoten razpis je na voljo [tukaj](#).

NACIONALNA KONTAKTNA TOČKA

Urška Trojar

+386 1 400 34 75

urska.trojar@gov.si

2. Interreg SI – AT

Predmet javnega razpisa za predložitev projektov je sofinanciranje projektov, ki učinkovito prispevajo k splošnemu cilju programa, ki je: zmanjšanje teritorialnih razlik v čezmejni regiji, spodbujanje sprememb in izkoriščanje priložnosti za nove razvojne trende, in sicer z združevanjem virov preko državnih meja, da bi bili bolje pripravljeni na prihodnost in bi se zmanjšale čezmejne ovire ter s tem izboljšalo čezmejno sodelovanje na določenih področjih.

O programu:

Program Interreg Slovenija-Avstrija (IP SI-AT) je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru cilja evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS) kohezijske politike EU 2021–2027. Splošni cilj evropskega teritorialnega sodelovanja je spodbujati sodelovanje med regijami in državami, da bi pomagali pri njihovem gospodarskem in družbenem razvoju ter se spopadli z mejnimi ovirami. V teritorialni in socialno-ekonomski analizi programskega območja (ki sta si jo delili Slovenija in Avstrija) je bilo opredeljenih več potencialov, potreb in izzivov, ki so jih izrazili akterji na programskem območju. To jasno kaže, da so pred nami pomembna obdobja prehodov. Na poti k bolj dinamičnemu in zlasti bolj povezanemu in uspešnejšemu prostoru bi morale te izzive obravnavati in reševati nacionalne/regionalne/lokalne institucije skupaj. Večina opredeljenih izzivov se nanaša na teme okolja in podnebnih sprememb, trajnostnega gospodarskega razvoja, varstva narave, razvoja spretnosti in kompetenc ter upravljanja in usklajevanja. V analizi je bil ugotovljen tudi skupni interes za iskanje ureditev za spodbujanje sodelovanja akterjev z projekti manjše vrednosti, ki se osredotočajo predvsem na krepitev zaupanja in sodelovanja med ljudmi, ki živijo na programskem območju.

Prednostne naloge:

1.) Prednostna naloga 1 – Odpornejša in bolj trajnostna regija

- **Specifični cilj 1.1 – Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanje tveganj in odpornost na nesreče (RSO 2.4)**

Namen specifičnega cilja je izboljšati odpornosti ekosistemov, podjetij in skupnosti na vplive podnebnih sprememb ter krepitev mehanizmov za čezmejno preprečevanje tveganj in ukrepanje. Projekti, ki se izvajajo v okviru tega specifičnega cilja, bi torej morali uvajati izvedljive pristope in rešitve za varstvo podnebja, izgubo biotske raznovrstnosti in prilagajanje na učinke podnebnih sprememb. Potrebni so torej ukrepi za zmanjševanje CO₂, skupno upravljanje vodnih teles, varstvo biotske raznovrstnosti, varstvo narave, preprečevanje tveganj in odpornost na naravne nesreče. Izvedeni ukrepi bi morali biti skladni s cilji zelenega dogovora EU za doseganje podnebne nevtralnosti in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Izvedeni projekti morajo biti rezultat skupnega sodelovanja in povezovanja med ustreznimi institucijami, pri čemer morajo zagotoviti konkretne in uporabne rešitve ter okrepiti zmogljivosti deležnikov, udeleženih pri izvajanju ukrepov, določenih v sprejetih regionalnih in nacionalnih strategijah (npr. nacionalni načrti za energijo in podnebje).

Vrste dejavnosti (okvirno):

- razvoj in izvajanje strategij, akcijskih načrtov in pilotnih ukrepov,
- izmenjava znanj in izkušenj ter krepitev zmogljivosti,
- krepitev raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti,
- ozaveščanje,
- digitalne rešitve. Ukrepi morajo temeljiti na izzivih, s katerimi se srečuje območje, in stremeti h krepitevi odpornosti okolja (narave in družbenogospodarskih dejavnikov) na posledice podnebnih sprememb.

- **Specifični cilj 1.2 – Spodbujanje prehoda v krožno gospodarstvo (RSO 2.6)**

Namen tega specifičnega cilja je spodbuditi potencialne čezmejnega območja pri izvajanju rešitev, povezanih s krožnim gospodarstvom in učinkovito rabo virov. Izvedeni ukrepi bi morali podpirati ozaveščanje, izboljšati znanje in veščine ter podpirati mreženje različnih deležnikov, ki so aktivni na lokalni ravni (zasebno-javna partnerstva, raziskave in razvoj, MSP, javne ustanove itd.) ob meji za ugotavljanje, razvoj in preizkušanje rešitev za krožno gospodarstvo. Cilj podprtih projektov mora biti vzpostavitev novih vrednostnih verig v skladu z načeli gospodarnosti krožnih snovnih tokov (oblikovanje, proizvodnja in predelava, distribucija, uporaba, ponovna uporaba in popravilo, zbiranje in recikliranje, odgovorno ravnanje z ostanki odpadkov) ter drugih dejavnosti, povezanih s krožnim gospodarstvom. Dejavnosti, tematska področja in ukrepi bi morali biti osredotočeni na teme, ki lahko dosežejo največji učinek, ponudijo čezmejno podporo s programom pri prehodu programskega območja v krožno gospodarstvo. Ukrepi bi morali učinkovati na regionalni/likalni ravni in na ta način pripevati k ciljem EU, nacionalnim in regionalnim okoljskim in podnebnim ciljem.

Vrste dejavnosti (okvirno):

- razvoj in izvajanje strategij, akcijskih načrtov in pilotnih ukrepov,
- vzpostavitev medsektorskih čezmejnih mrež,
- inovativne in uporabne rešitve na področju učinkovite rabe virov, ki bi spodbudile prehod na krožno gospodarstvo in učinkovitejšo rabo naravnih virov,
- krepitev raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti,
- opredelitev pravnih ovir in predlaganje rešitev za njihovo odpravo,
- digitalne rešitve,
- ozaveščanje ter izmenjava znanj in izkušenj.

Tematska področja posebne pozornosti:

- krožni in podnebnju prijazni poslovni modeli,
- procesi, tehnologije in storitve, ki krepijo in podpirajo krožno gospodarstvo ter podnebnju prijazne koncepte,
- funkcionalni in trajnostni materiali,
- prehod na zeleno gospodarstvo.

2.) Prednostna naloga 2 – Sposobnejša in bolj konkurenčna regija

- **Specifični cilj 2.1 – Razvoj znanj, spretnosti ter kompetenc za delo in življenje (RSO 4.2.)**

Namen specifičnega cilja je podpiranje lokalnih in regionalnih deležnikov pri zagotavljanju kompetenc, potrebnih za krepitev konkurenčnosti programskega območja ter njegov prehod na zeleno in digitalno gospodarstvo. Poleg tega je namen specifičnega cilja tudi izboljšati medkulturne in jezikovne kompetence za izboljšanje čezmejnega sodelovanja.

Vrste dejavnosti (okvirno):

- *razvoj in izvajanje konceptov, modelov in orodij na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja,*
- *pilotni ukrepi,*
- *razvoj izobraževalnih programov, vsebin in orodij za usposabljanje,*
- *dejavnosti izobraževanja in usposabljanja ter izmenjava znanj,*
- *mentorstvo in pripravištv,*
- *mobilnost in izmenjave za učitelje/učence/dijake/študente/delavce,*
- *vzpostavitev čezmejnih mrež ter čezmejnih in medsektorskih partnerstev in izmenjav,*
- *ozaveščanje ter spodbujanje znanj in spretnosti.*

Dejavnosti morajo biti namenjene uvajanju rešitev v trajnostne prakse, zato enkratni dogodki ali tečaji niso podprti. Priložnosti izobraževanja in usposabljanja morajo biti tudi v celoti dostopne invalidom, ne glede na to, ali potekajo v živo ali prek spleta. Če je primerno, je treba v ponudbe za usposabljanje vključiti usposabljanje na področju digitalnega ozaveščanja.

- **Specifični cilj 2.2 – Trajnostni gospodarski razvoj, ki temelji na kulturnih in turističnih potencialih (RSO 4.6)**

Cilj tega specifičnega cilja :

Namen specifičnega cilja je povečanje trajnosti, konkurenčnosti in odpornosti turizma s trajnostno rabo lokalnih, naravnih in kulturnih dobrin. Njegov namen je spodbujati potenciale, ki jih imajo kultura, kulturna dediščina in ustvarjalna industrija za gospodarski razvoj in krepitev identitete programskega območja. Poudarek bi moral biti na trajnostnem razvoju turizma, ob upoštevanju vseh ureditev za varstvo in zagotavljanju trajnostnih rešitev za upravljanje obiskovalcev ter ob upoštevanju tveganja podnebnih sprememb. Spodbujati je treba vključevanje in sodelovanje malih družinskih podjetij ter razvoj turizma in kulture na podeželskih območjih ob meji. Posegi, ki vplivajo na kulturno dediščino, morajo biti skladni z najboljšimi praksami o skladnosti z „Evropskimi načeli kakovosti za ukrepe, ki jih financira EU in lahko vplivajo na kulturno dediščino“, ki jih je pripravila organizacija ICOMOS za Evropsko komisijo in v okviru vodilne pobude Evropske unije (EU) v evropskem letu kulturne dediščine 2018. V njih so izkazana integrirana, trajnostna in vključujoča vodilna načela nove evropske pobude Bauhaus. Program spodbuja vključevanje ukrepov za ustvarjanje prihodkov, ki podpirajo dejavnosti v prenovljenih območjih kulturne dediščine ali kulturnih območjih, na

primer z diverzifikacijo uporabe območij ali posredno z gospodarsko pridobitvijo za čezmejno regijo.

Vrste dejavnosti (okvirno):

- a. razvoj in izvajanje dolgoročnih strategij sodelovanja, konceptov in akcijskih načrtov,
- b. razvoj in uporaba novih modelov in orodij sodelovanja,
- c. razvoj in izvajanje pilotnih ukrepov,
- d. razvoj izobraževalnih programov, vsebin in orodij za usposabljanje,
- e. izobraževanje, usposabljanje, mentorstvo, svetovanje, izmenjave za učence/dijake/študente/osebje/delavce,
- f. skupne promocijske dejavnosti,
- g. dejavnosti ozaveščanja.

Tematska področja posebne pozornosti:

- h. razvoj inovativnih in trajnostnih čezmejnih turističnih proizvodov in storitev,
- i. razvoj kompetenc na področju turizma ter kulturne in ustvarjalne industrije,
- j. trajnostne rešitve za čezmejno mobilnost v turizmu,
- k. prilagajanje turističnih sistemov podnebnim spremembam ter prehod na zelene turistične proizvode in storitve,
- l. sodelovanje pri razvoju proizvodov in storitev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih.

3.) Prednostna naloga 3 – Boljše upravljanje sodelovanja

- **Specifični cilj Interreg 3.1 – Krepitev usklajevanja in sodelovanja med institucijami (ISO 6.2)**

Cilj tega specifičnega cilja :

V okviru tega specifičnega cilja je treba podpirati sodelovanje in usklajevanje (lokalnih in regionalnih javnih uprav, institucij in pobud) na spodaj navedenih tematskih področjih. Namen tega sodelovanja in usklajevanja bi moral biti:

- obravnavati in zmanjšati čezmejne ovire;
- okrepiti sodelovanje in usklajevanje med upravami, gospodarskimi institucijami in institucijami civilne družbe za oblikovanje skupnih in usklajenih politik, okvirov in ukrepov na področjih skupnega interesa in soodvisnosti;
- ustvariti ugodne okvirne pogoje za sprostitvev gospodarskih potencialov in zmanjšanje regionalnih družbeno-gospodarskih razlik na obmejnem območju.

Vrste dejavnosti (okvirno):

- organiziranje skupnih srečanj, delavnic in dogodkov,
 - izmenjava izkušenj (za izmenjavo rešitev in povečanje njihovega učinka),
 - prenos dobrih praks,
 - usposabljanja, strokovni pregledi in izmenjave za osebje (za povečanje institucionalne zmogljivosti),
 - zbiranje podatkov in izdelava študij (npr. za boljše razumevanje čezmejnih ovir in procesov),

- opredelitev pravnih ovir in predlogov za njihovo odpravo,
- razvoj in izvajanje strategij in akcijskih načrtov na obravnavanih tematskih področjih,
- priprava sporazumov o sodelovanju ter upravnih in pravnih predpisov,
- priprava publikacij in kampanj.

Podprti bodo ukrepi, ki obravnavajo naslednja področja:

a) Vzpostavitev struktur za čezmejno usklajevanje ter podpora mreženju in izmenjavi med lokalnimi in regionalnimi upravami in institucijami za reševanje skupnih izzivov in iskanje usklajenih pristopov na ustreznih čezmejnih tematskih področjih, in sicer:

- m. trg dela (npr. izmenjave med institucijami na trgu dela, podjetji in izobraževalnimi ustanovami o razmerah na trgu dela ter spodbujanje poklicev, za katere primanjkuje delovne sile na obeh straneh meje ...);
- n. zdravstvene in socialne storitve (sodelovanje med ustanovami zdravstvenega sistema ustanovami, lokalnimi organi in ustanovami za javno zdravje, krepitev zmogljivosti ustreznih deležnikov za reševanje skupnih izzivov, kot so spodbujanje zdravja in krepitev zmogljivosti, raziskovanje možnosti za čezmejno zagotavljanje socialnih in zdravstvenih storitev itn.);
- o. trajnostna mobilnost (npr. razvoj skupnih čezmejnih konceptov mobilnosti, raziskava tržnega povpraševanja po čezmejnih storitvah mobilnosti, vzpostavitev čezmejnih struktur za spodbujanje in razvoj rešitev za čezmejni javni prevoz, razvoj čezmejnih/regionalnih načrtov mobilnosti ...);
- p. prostorsko načrtovanje (npr. razvoj čezmejnih konceptov in strategij za morebitna funkcionalna ali geografska območja s skupnimi potrebami, izzivi in potenciali, priprava in digitalizacija za premostitev prostorske ločenosti ter krepitev sodelovanja med različnimi sektorji (varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, turizem, upravljanje voda, gozdarstvo, kmetijstvo itn.);
- q. upravne zadeve (npr. vzpostavitev ali nadaljnji razvoj sodelovalnih upravnih in/ali usklajevalnih struktur lokalnih upravnih enot ...).

b) Usklajevanje upravnih, organizacijskih in pravnih okvirov za premagovanje ovir, ki so posledica državnih meja ter različnih pravnih in ureditvenih sistemov v vseh sektorjih družbeno-gospodarskega razvoja, in sicer:

- r. trg dela (npr. vprašanja mobilnosti delovne sile, vzajemno priznavanje kompetenc ...);
 - s. zdravstvene in socialne storitve (npr. raziskovanje možnosti za čezmejno zagotavljanje socialnih in zdravstvenih storitev ...);
 - t. mobilnost (npr. usklajevanje storitev javnega prevoza, izboljšanje/uvredba čezmejnega javnega prevoza na kratke razdalje (dnevne migracije delavcev, učencev/dijakov/študentov in turistov ter trajnostne rešitve za zadnji del poti), spodbujanje čezmejne mobilnosti, usklajevanje vozniških redov in vozovnic, priprava usklajenih cenovnih politik ...).
- c) Čezmejni gospodarski razvoj, uporabne raziskave in razvoj ter pobude za podporo podjetjem, in sicer vzpostavitev in nadaljnji razvoj (obstoječih) poslovnih mrež, platform in vrednostnih verig znotraj regij in čez mejo (tako za obstoječa MSP kot za zagonska podjetja) ter sodelovanje med agencijami in institucijami za podporo

podjetij za zagotovitev podpore zagonskim podjetjem (zlasti na manj dinamičnih, podeželskih območjih) in MSP pri internacionalizaciji, čezmejnem poslovanju (vstop/širitev poslovanja na slovenski ali avstrijski trg) in inovacijah. Dejavnosti bi morale biti namenjene krepitevi ekosistema za čezmejno sodelovanje na različnih tematskih področjih.

- **Specifični cilj Interreg 3.2 – Krepitev zaupanja in sodelovanja med ljudmi (ISO 6.3)**

Cilj tega specifičnega cilja :

V okviru tega specifičnega cilja je treba podpirati skupne dejavnosti in pobude za sodelovanje ljudi in institucij civilne družbe ter pobude. Infrastruktura in dela niso predmet tega specifičnega cilja. Nakup opreme ali manjše dopolnilne naložbe so mogoče v primerih, ko se izkaže, da posebej prispevajo k ciljem te prednostne naloge.

Vrste dejavnosti (okvirno):

- u. *organiziranje skupnih srečanj, delavnic, dogodkov in podobnega,*
- v. *izmenjava informacij, znanja in izkušenj ter osebja,*
- w. *oblikovanje skupnih struktur in ukrepov na obravnavanih tematskih področjih.*

Podprti bodo ukrepi, ki obravnavajo naslednja področja:

Projekti povezovanja med ljudmi («people to people») za izmenjavo informacij, razvoj mrež, skupne pobude, inovativne pilotne dejavnosti, ozaveščanje, krepitev zaupanja ipd. na področjih, kot so izobraževanje, kulturna dediščina, kultura, socialne pobude, socialno gospodarstvo, lokalni razvoj ter varstvo narave in okolja. V okviru tega specifičnega cilja podpora za naložbe v infrastrukturo ni predvidena.

Rok za oddajo: **24. 09. 2024 do 12.00 (opoldan)**

Razpis: <http://www.si-at.eu/2127/sl/javni-razpis/#opencall>

1. Policy Experimentation - Eksperimentiranje na področju politik v sektorju izobraževanja in usposabljanja

Evropska komisija je v okviru programa za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport Erasmus+ objavila javni razpis za sofinanciranje projektov eksperimentiranja na področju politik v sektorju izobraževanja in usposabljanja.

Glavni cilj razpisa je preizkušanje in raziskovanje instrumentov nadnacionalnega sodelovanja za nadaljnji razvoj in krepitev evropske dimenzije sektorja. Ima šest sklopov, in sicer za področja digitalnega izobraževanja, izobraževanja odraslih, poklicnega izobraževanja in usposabljanja, mikrodokazil za vseživljenjsko učenje in zaposljivost, visokošolskega izobraževanja in šolskega izobraževanja:

- **Topic 1: Policy Experimentation – Digital Education**
 - Priority 1: Building a teaching framework and policy intervention aiming to boost gender balance in pursuing ICT related studies and professions
 - Priority 2: Digital well-being: Putting into practice what works
 - Priority 3: Data literacy strategies in primary and secondary education
- **Topic 2: Policy Experimentation – Vocational Education and Training**
 - Priority 4: Women in GreenTech
 - Priority 5: Support structures and networks for apprentices' mobility
- **Topic 3: Policy Experimentation – Adult Education**
 - Priority 6: Joining forces to reskill workers
 - Priority 7: Supporting the Pact for Skills
- **Topic 4: Policy Experimentation – School Education**
 - Priority 8: Pathways to school success
 - Priority 9: Building sustainability competences
 - Priority 10: Support structures and mechanisms for enhancing mobility of teachers
- **Topic 5: Policy Experimentation – Micro-credentials**
 - Priority 11: Micro-credentials Eco-systems
 - Priority 12: Micro-credentials for the digital and green transitions
- **Topic 6: Policy Experimentation – Higher Education**
 - Priority 13: National/regional support to European Universities alliances

Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe javnega ali zasebnega prava s sedežem v eni od držav upravičenk v okviru programa Erasmus+, ki izvajajo dejavnosti na področju izobraževanja in usposabljanja ali na drugih ustreznih področjih.

Rok za prijavo: **04. junij 2024 do 17:00**

Informacije o posameznih razpisih najdete [tukaj](#).

COST

1. Cost 2024

COST invites European researchers and innovators to submit proposals for Actions aiming to address scientific, technological and societal challenges. These challenges shall be addressed by promoting and spreading excellence, fostering interdisciplinary research for breakthrough science and empowering and retaining young researchers and innovators.

COST brings together researchers and innovators to jointly develop ideas and initiatives across all fields of science and technology through cooperation across Europe and beyond. COST encourages and fosters trans-, multi- and interdisciplinary approaches by integrating researchers and innovators from different fields and organisations such as universities, research centres, or companies.

COST does not fund research itself, but supports networking via different activities such as meetings, short-term scientific missions, training schools and dissemination products as part of COST Actions.

Proposals should reflect the main characteristics of COST Actions, namely, providing for knowledge sharing, creation and application, being excellence-driven, open and output-oriented while aiming at strengthening the scientific and technological basis of the proposed topic(s). Proposals are evaluated against criteria of S&T excellence, networking excellence, impact, and implementation.

Proposals for a COST Action must represent a network composed of proposers from at least seven (7) [COST Full or Cooperating Members](#) amongst which at least 50% shall be from [COST Inclusiveness Target Countries](#) (ITC).

Proposals should also respond to the COST Excellence and Inclusiveness Policy, which aims to provide collaboration opportunities to all researchers and innovators in countries that are COST Members. Participation among young talents and next generation leaders is encouraged, in particular promoting working opportunities for young researchers and innovators, and ensure gender balance, paving the way towards breakthrough developments and innovations.

Funding networking activities

European Cooperation in Science and Technology (COST) creates open spaces where people and ideas can grow.

COST funds interdisciplinary research networks called COST Actions. These Actions bring together researchers, innovators and other professionals including industry specialists, who are based in Europe and beyond, to collaborate on research topics for a period of 4 years.

The budget

The funding a COST Action receives covers the expenses of networking activities rather than research. As such is used to organise and fund events, Short-term Scientific Missions, Training Schools, communication activities, and virtual networking tools.

An estimated €125,000 is made available for a COST Action in its first year and an average of €150,000 per year for the other 3 years.

The 2024-1 Collection Date is **23 October 2024 at 12:00 - noon (CEST)**. Up to 70 new COST Actions are to be approved, subject to available budget.

The Proposal Template (Technical Annex) and the [Applicant's Guidelines](#) for submitting COST Action proposals are available from the COST website under [Funding Documents & Guidelines](#). The Technical Annex of the proposal is maximum 15 pages long and proposers have the advantage of a single-stage submission process. Proposals must be submitted electronically via the [e-COST](#) online submission tool.

Proposers will be able to submit their proposals until the Collection Date. Proposers are encouraged to contact their COST National Coordinator (CNC) for additional information and guidance – see www.cost.eu/cnc

National Coordinator - Country representative for Slovenia:

Ms Blanka Mekinda Vidmar

+386(1) 400 5973

blanka.mekinda-vidmar@aris-rs.si

Slovenian Research Agency (ARIS)

[More info about Call](#)